

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vrad in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 24 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Učije „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne politivne za vsak K 1.00. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala namazila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Neuprta reklamacije se pošiljajo prost.

Zbor zaupnikov Slov. ljudske stranke.

Na velikonočno sredo, 6. aprila se je Slovenska ljudska stranka prvič pokazala javnosti po svojih zaupnikih. Za celo leto dni je tiho, a neumorno delala in se organizirala. Samo tekoma zadnjega pol leta je priredila nad 1800 javnih shodov. Krajevni odbori so se vedno shajali k mesečnim sejam in uvedli podrobno organizacijo od hiše do hiše. Sadovi tega neumornega dela so se pokazali na zboru zaupnikov.

Na prejšnji dan, 6. aprila se je zbralo nad 200 kmetov in delavskih delegatov iz vseh delov Slovenije: Stajerske, Kranjske, Koroške in 12 iz Prekmurja. V treh odsekih: programatičnem (za ustavo), socijalopolitičnem (za gospodarstvo) in organizacijskem (za organizacijo stranke) so pripravljali tvari in resolucije za prihodnji dan. Popoldne so imeli vsi odseki skupno zborovanje pod predsedstvom doktor Korošca. Zvečer so delegati volili načelstvo stranke.

Wen moč naše organizacije pa se je pokazala v sredo, 7. aprila. Nad 2500 mož je napolnilo veliko dvorano v Unionu. Velikansko število udeležencev dokazuje, da je naša organizacija res izvedena do slednje občine in župnije. Iz vsake krajevne organizacije je prišlo poprečno 2-4 zaupniki. In vendar se jih je zbralo nad 2500! Dokazuje pa tudi strankarsko zavest, disciplino ter navdušenost! Shod sta posredila iz Hrvatske poslanec dr. Simrak in predsednik hrvatske, Kmetске zveze Barič.

Na prvi je poročal tajnik Slovenske ljudske stranke dr. Kulovec o organizaciji stranke. Vseh organizacij, Kmetskih zvez in Delavskih zvez, je mnogo nad 600! Samo 20 občin še

je, ki nimajo nočne krajevne organizacije. Sporedno s stranke se množe Gospodarske zadruge. Časopisje Mjuzb draginji splošno ni padlo.

Pe tajnikovam poročila govori

ministar Ur. Korošec

o političnem položaju in o nalogah stranke.

Demokratije in socijalisti so s svojim samovladstvom ubili samo sebe. Morali so v vladi narediti prestor novi radikalno-slovensko-hrvatski vladi. Program nove vlade je kratak: Proračun, davek na vojne dobičke in volilni zakon, in potem takoj volitve, ki vtegnejo biti že koncem junija ali vsaj tekoma julija. Dotedaj bo zbornica ves čas odprta, da poslanci lahko delajo, ako hočejo.

Glede zunanje politike smo že 4. aprila začeli demobilizirati. Vojske nečemo. Na Koroškem stojimo pred glasovanjem, na Stajerskem ostanejo meje, kakor so bile. Ravno tako se meje Prekmurja in Medijmurja ne bodo izpremenile. Tudi naše meje proti Italiji se bodo kmalu ugotovile. Nesrečne bodo te meje, a te nesreče si nismo sami krivi. Slovencem v zasedenem ozemlju ostanemo zvesti, odkritosrčni bratje. Ti naši bratje v zasedenem ozemlju nam ostanejo kakor nevesta, ki misli nanjo šenin vsak dan in po katero pride, kadan je domače ognjišče trdno ustanovljeno.

Ogledati si moramo še naše domače politične razmere. Samostojna ži se silno škodovali kmetiskem stanu, s tem da se baš pred volitvami za kon-

stitavate v marsikakem kraju razbili kmetске sloge in napravili nemir, nered in sovraštvo v naših kmetških vrstah. Samostojneži nimajo na sebi nič samozastojnega, kar imajo dobrega na svojem programu in na svojih močeh, to imajo od nas. Kar imajo slabega, so pobrali od liberalcev. Mi ne sovražimo samostojnežev in jih ne odbijamo. Kar je pri njih našega, temu so vrata vedno odprta. Ti samostojni naj pridejo k nam, če hočejo delati za kmetски stan in ves naš narod. — Edino resen naš nasprotnik je komunistična stranka. Pa tudi komunistev se naša stranka ne boji, ampak smo odločni, da se borimo z njo. Kdor hoče mir in red in blagor našega ljudstva in naše države, se mora približati naši stranki. Mi hočemo krščanske kmete, mi hočemo krščansko inteligenco! Tukaj bomo postavili svojega moža, da ohranimo red v človeški družbi pri nas!

Mi smo prepričani, ako pogledamo na naše nasprotnike, da bomo mi v Sloveniji zmagali, kajti naša stranka je stranka zdravih idej, stranka čistega kulturnega dela, stranka vztrajnega, neumornega dela. Napredujemo tudi na Hrvatskem. To so pokazale zadnje občinske volitve. Celo Zagreb, Osijek in druga velika mesta so volila pristaše naše hrvatske pučke stranke. Naša bodoča naloga na Hrvatskem bo, da organiziramo hrvatske kmete tudi gospodarsko, kakor smo gospodarsko organizirali in osamosvojili slovenskega kmeta. Če bomo pri prihodnjih volitvah imeli uspehe, kakor smo jih videli pri Hrvatski pučki stranki pri občinskih volitvah, ne bomo več zastopani samo z borimi 19 glasovi, ampak potem bomo zastopani z eno tretjino vseh glasov. Potem bo

LISTER.

Umetni človek.

Povest čudaka.

(Konec.)

G. dr. Tone je bil prav zadovoljen z natančno premišljeno in že deloma tudi od zidarjev izvedeno preuredbo svojega samotarske čudaškega stanovanja. Prepričan je bil, da se bo lahko v prezidan stan tako zabavil, kot jazbec po zimi v svojo lukajo. Nikdo mu ne bo mogel več ponagajati in on sam dr. T. Brložnik se bo postavil in ostal na lastnih nogah — brez opore pasjega napa in plank.

Oni večer, ko je pregledoval naš g. Tone prizidavano barko svojega samotarskega življenja, so se razlekli po nebesnem oboku jesensko gosti oblaki in usul se je dež, da je moral g. Tone odstopiti po mostovžu v svoje stanovanje. Deževalo in hlo je celo noč in drugi dan, da se prekinili doktorjevi zidarji delo, dokler se ne zaprejo nebesne zalivnice. G. doktor je tičal ves ljubi deževni dan v svoji sobi, koval ter varil bogzna kake samotarske zahteve za svojo samsko zaključeno čudaško prihodnost.

Po celodnevem, temeljitom in trudapolnem uravnavanju samotarske lastne življenja se je vzbudil v doktorju prav naravni čut poželjivosti po kurji pesenki in poličku vina. Naravne zahteve želodeca se napačle doktorjeve nove samotarske sklepe s take silo, da se se ti umaknili za eden večer nekoliko na stran.

G. doktor je odkorecal po mostovžu iz stanovanja in zavil k Johanci na pečenega peletina in poličku vina. Ta večer sta našemu lečniku izvanredno teknila jed in pijača. Jedel in lečal ga je s tako slastjo, da je zadovoljno godrnjal kot maček in se včasih celo nasmehnil Johanci, ko mu je prinesla novo merico iz boljšega. Godrnjače in pritaženi nasmeh sta bila Johanci porok: Necej si mu namazala želodec, da bo pozabil na namazane planke in bo zopet uravnaval po stari navadi samokolaico svojega čudaškega življenja tudi proti krčmi vdevele Johance.

Dež je še vedno kljuval in pikal na okna, naš g. doktor je pa popival pri Johanci prav pozno deževno noč. Tako krog polnoči je zbral ude svojega rojstva, se zmotal za silo na noge, se skolobaril pri durih, sprejela sta ga na cesti dež in neprodirna nočna tema. G. doktor je stopal počasi, preudaril je vsak korak, da bi ne zgrešil v temi smeri proti svojem stanovanju.

Na tej povratni poti se mu ni pripetilo nič kaj omeaka vrednega. Srečno se je zmotal na svoj dvor, odkoder je vodil oni leseni mostovž v doktorjev stan. Pred ta mostovž se je postavil naš Tone in po resno temeljitom prevdanku je pripoznal sam za-se: Preveč si ga potegnil in tak za kurje noge začasno prikrojeni mostovž je le za trezne ljudi pri dnevni luči. Stopil je dva koraka po mostovžu navzgor, pa se je začel poguncavati na levo in desno, dokler ni omahnil nazaj na mater zemljo, ki je bila bolj ravna nego precej navpični mostovž.

Veter je potegnil in nagnal g. doktorju dež v od vinca razgreti obraz. G. Tone se je pri veterem pišu in deževnem polivu toliko zavedel, da po dveh ne bo dosegel prvega nadstropja radi omahljivosti v uravnavanju ravnotežja. Kar pa človek ne more po dveh, zakaj bi ne po štirih, to je videl tudi naš g. Tone. Kar na vse štiri se je spustil in začel svoj pohod po mostovžu z rokami ter nogami prav korakoma in z vso doktorsko previdnostjo. No, no, pa je šlo po štirih bolje nego po dveh, vsaj ravnotežje ni bilo v tako omahljivi nevarnosti. G. doktor je bil že na polovici svojega nočne težavnega cilja. Ni gledal pri tem pohodu ne na desno, ne na levo, ne navzdol, da se mu ne bi zvrtele v glavi, ampak le navzgor, kjer bi se že nehal vendar enkrat ta preklicani mostovž, ki je bil zbit za kurji klev, ne pa za človeka in povrh še doktorja vsega zdravilstva.

G. Tone se je oddihal na sredini pota, potne srage so mu polzele po žarečem obrazu. Nekaj ga je zasrbelo na licu in dvignil je desnico, da bi si prepodil srbečice. A ravno ta trenutni dvig roke je bil zanj usodepoln, ker mu je nagnil ravnotežje preveč na edno stran. Hotel se je zopet uravnati, lovil se je z obema rokama za mostovž, pa tudi mostovža je zmanjkalo pod njim, zaplaval je med nebom in zemljo, doktorjev polet iz višine v krilo matere zemlje je

končal z glasnim: Štrbunk in plusk, ki sta se raztegnila po trgu v nočno temo.

Minulo je nekaj minut, predno se je uveril naš ponesrečeni mostolazec, da je še pri življenju, pa ne na zemlji, ampak v mrzli kopeli in v okrogli posodi, v sodu. Padee in vodena kopel sta ga stresila kar mahoma. Z edno mislijo je preletel cel svoj pomisleka vredni položaj.

Zidarje je imel naš gospod pri hiši in ti ljudje rabijo za zmes apna in peska vodo. Prav on sam je zankazal, naj zvalijo pod strešni žleb velik sod, v katerega bo nalezela deževnica in vode za zidarje ne bo treba voziti iz trškega studenca. Sod je bil velik, višji od doktorja in poln vode, odplusknilo je je le toliko, kolikor je je poglalo iz sode Tonetu telo pri padcu in štrbunku. G. Brložnik se je zravnil v sodu na noge, voda mu je segala še preko ram. Oprjel se je z obema rokama roba sode in se skušal dvigniti navzgor. Ta doktorjev telovadni poizkus se je izjalovil, g. Tone je bil za telovadno dviganje preobilga telesa in povrh sta mu še oropala alkohol in strah pri padcu dokaj moške moči. S samimi rokami in močjo ni šlo, poskusil je z nogami, da bi se uprl ob steno sode in nekako splezal iz pasfi. G. zdravnik ni bil niti telovadee, niti plezalee, ker so mu noge polzele ob gladko mokrih sodovih dogah in je pri vsakem plezalnem poizkusu čofnil nazaj in prav na dno sode. Doktorjeve roke in noge so se izkazale kot dokaj nerabne za rešitev lastnega življenja. Zablislilo se mu je v glavi na rešilno plat: Kaj, ko bi sod prevrnil, bi sicer prekobilienil tudi samega sebe, pa zmotal bi se vendar le na zemljo. Zamišljeno — storjeno. G. Tone je zbral vse svoje moči, se razkorečil v sodu prav na široko in poskušal poguncavati sod naprej in nazaj, da bi ga prekotatil. Ze po par sunkih in pritiskih se je uveril, da se prekobilienil soda ne bo nič, ker je tičal sod v kotu med dvema stenama in ga ni mogoče zamakniti v toliko, da bi se prevrnil.

Deževalo je neprestano, iz strešnega žleba je letela voda v sod prav iz viška, voda v sodu je rasla in segala Tonetu že precej nad rame. Kar naenkrat se je zavedel naš gospod, da celi štrbunk v sod ni šla, ampak življenjsko nevarna nezgoda. Ta sod se bo v kratkem času napolnil z vodo do vrha,

slovenski in hrvatski kmet imel tudi večje besede nego danes.

Naša stranka je v zadnjem času izgubila tla, izgubila zemljo, izgubila svoje pristaše same tam, kjer se ni nič delalo. Toda, kjer je bilo tudi najhujše nasprotje gnezdo, a je naš človek, segel z velikim pogumom v srčno gnezdo; če je naš človek začel govoriti, združuje delati, razlagati program naše stranke, ljubezen do ljudstva; kjer se je take delale, tam je naša stranka povsod zmagała nad nasprotniki — tudi nad najhujšimi nasprotniki. Zato pravimo: V bodočnosti bomo mi zmagali; Toda ene je potrebno: da delamo po načelih naše stranke!

Za dr. Korošcem je poročal dr. Mohorič o političnih nalogah stranke: Podlaga stranke je knjižarska vzajemnost med stanov. Politične stajanje na stališču ujedinjenja in samouprave. Kar se more pevoljnije rešiti v središču države, naj se obravnava v osrednjem parlamentu. Stvari pa, ki se morajo be-lje rešiti doma, naj se prepuste občinskim, okrajnim in pokrajinskim zastopom, za katere zahtevamo najširšo samoupravo.

O gospodarskih nalogah stranke je poročal načelnik Jugoslovanske kmetijske zveze, poslanec Bredar. Njegov jedrnat govor priobčimo v eni prihodnjih števil.

Sprejete se se resolucije ali sklepi, ki označujejo naše stališče glede ujedinjenja, samouprave, Slovenev v Ameriki, naših bratov z zasedenem ozemlju, glede davkov, socializacije, socialnega zavarovanja, agrarne reforme, strankine organizacije.

Pri volitvah je bil na predlog g. Brenšiča za načelnika Slovenske ljudske stranke soglasno izvoljen dr. Korošec, za prvega podnačelnika pa profesor Remec.

Popoldne je imela Jugoslovanska kmetijska zveza svoj občni zbor, ki se ga je udeležil tudi načelnik Hrvatske, Seljaške demokracije (Kmetijske zveze) gosp. Banić. Beročal je najprej minister za kmetijstvo Roškar o draginji, valutni, davkih, združništvu, kmetijski družbi in preračunan. Poverjenik za kmetijstvo kmet Jan je poročal o živinoreji in o pasništvu.

Zbor zastopnikov Slovenske ljudske stranke za velikonočne srede ostane vsem udeležencem nepozabljiv! Dezdaj smo delali še bolj ločeno, vsak v svojem kraju, pa smo z božje pomočje pri organizaciji dosegli tako krasne uspehe, kakor jih sami nismo pričakovali! Zbog pa je vsak udeleženec nesel z zbora zaupnikov novo navdušenje, novo zavest, kako smo močni poživljene volje, da dela še bolj za okrepitev in razširjanje naše ljudske stranke in Kmetijske zveze. Odslej bo organizatorično delo za Kmetijsko zvezo še lažje! Uspehi gotovo še lepši! Saj nas bo vse navdajala zavest, da nismo sami, ampak da nas je v Jugoslaviji več stotisočev: po Sloveniji, na Hrvatskem, v Slavoniji, Bananji, Bački, Banatu po Dalmaciji, Bosni, Hercegovini! In tudi v Srbiji, kajti pred nekaj dnevi se je ustanovila prva Kmetijska zveza tudi tam! Ta zavest nas bo pedžgala k novemu delu, če bi nas morali za trenutek tudi hotele plašiti težave. Ne pozabimo, kaj je rekel dr. Korošec ob sklepu veličastnega zbora: "Ponesite seboj misel, da mora v prihodnjih volitvah naš program zopet osvojiti slovensko ljudstvo in mu pridobiti zmago nad vsemi nasprotniki. Zato pa z navdušenjem v boj za naše zmago."

in on — dr. Tone Brložnik — bo utonil v deževni noči, na lastnem dvorišču, pod kapje svoje hiše in v svojemu sodu. . . . Pred visokim pletom tega vprašanja je stal gospod doktor, strah ga je spreletel, mravljinici smrtne groze so mu zagomazeli po celom telesu. Povrh pa se kopal ni bila mlačna, ampak prav jesensko mrazla, doktorja sta začela potresati strah in praz.

Pes je bevsnil nekje v trgu, g. zdravnik se je otrezel premišljevanja o nepotrebnosti smrti v lastnem sodu ter po svoji krivdi in začel je znova pobrska-vati po pameti: Kako bi se rešil, da ne bi poginil na tako čuden način? Po celem trgu nočna tišina, katero je motilo pljuskanje deža in šumenje vode, okrog in okrog njega pa voda in trde sodove doge, nad glavko kot rog temna noč, voda v sodu pa narašča od trenutka do trenutka. . . . Tako je bilo dušno in telesno stanje g. Toneta, ki se je čutil sedaj v sodu in v smrtni nevarnosti tako nesrečnega in do smrti esamelo zapuščenega. Občutil je v svojem samotarskem srcu kes nad družbožnim čudaštvom svojega dosejanega življenja. Bežal je pred ljudmi, ta beg mu je zamerila človeška družba, a nočjo bo utonil tu sam na tako čuden način in v posmeh celemu trgu. Posmrtnega posmeha od strani tržanov se je g. Tone tako prestrašil, da je odprl usta prav na stečaj in iz prs se mu je izvil nečloveški krik na pomaganje. G. Brložnik se je sicer sam ustrašil grozote svojega glasu, a ga je ponavljal venomer, ker voda mu je že segala blizu do brade. Od brade do ust ni ravno daleč in te trenutke naraščanja vode od brade do ust je porabil g. Tone za zadnje rešilno podjetje svojega življenja za krik in vik. Doktor je kričal, da so mu stopile oči iz jamic — na mostovžu nad sodom se je pojavila luč — rešitev! Pri svitu luči, ki je posinila tudi v sod, je prepoznal na smrt preplašeni doktor svojo večletno krušno mater Johance. Pri pogledu na x obupu nad življenjem vpijočega g. Toneta je Johanca ostrmelala, roka jej je vztrepetala v strahu, leščerba se jej je izmuznila iz rok, čofnila na doktorjevo glavo in ugasnila v vodi. Brložnik je še kričnil enkrat. Johanca se je otrešla trenutne ostrmelosti nad neverjetnim pogledom na človeka v sodu in bila dokaj negotova: kako pomagati? Poskušala je izveliči pomikovanja vzdno žrtve s kolcom, a telesno težki

Vera, duhovnik in politika.

(Odgovor „Kmetijskem listu.“)

„Slovenski Gospodar“ z dne 11. marca je poročal, da je med „Samostojno kmetijsko stranko“ in med slovensko duhovščino z obema škotoma vred nepremostljive nasprotje. Vsa slovenska duhovščina je nasprotnica „Samostojne“, ker je spoznala v njej versko nevarnost. In Samostojna je nasprotnica duhovništvu že po svojih načelih. Kaže pa svoje nasprotstvo po svojih shodih in v „Kmetijskem listu“, koder obrekujejo in blatijo slovensko duhovščino. Naš članek je hudo spekel samostojneže, prav zato ker je resničen. Zato „Kmetijski list“ št. 18 na dolgo in široko odgovarja na članek „Slov. Gospodarja.“ Nočemo odgovarjati na posamezne tečke „Kmetijskega lista“, ampak zagrabimo stvar pri jedru: „Kmetijski list“ se prvič obrača proti „politikujočim duhovnikom.“ Drugič pa očita našemu člankarju, češ, „da meče križem vero s politiko.“ Zmisel teh dveh stavkov je: da se vera in duhovnik ne smeta vtikati v politiko, ker vera je privatna stvar! „Vera je privatna ali zasebna stvar!“ To je geslo vseh protikršćanskih strank. To načelo je proglasila liberalna stranka 15. nov. 1906: „Narodno-napredna stranka smatra vero za zgolj privatno zadevo.“ Isto načelo so si postavili socialni demokrati v svojem erluristkem programu: „Vera je privatna stvar in vsi javni izdatki za cerkvene in verske namene naj se odpravijo.“ O liberalni (ali sedaj: demokrati) in socialistični stranki pač niko ne dvomi, da sta protikršćanski. Zakaj pa sta ti dve stranki postavili geslo: Vera je privatna stvar? Prvič zato, da lažje pridobita na svojo stran lahkoverne ljudi, ki še imajo vero, toda ne pomislijo, kaj sledi iz pogubnega načela: Vera je privatna stvar. Drugič zato, ker s tem načelom vzamejo veri in cerkvi vsak vpliv na javno življenje in s tem dosežejo svoj protiverski cilj: brezversko šolo, civilni zakon, razkristjanjenje ljudstva!

Kaj torej pomeni načelo: Vera je privatna stvar? Če katera stranka proglasi načelo: „Vera je privatna stvar“, hoče s tem reči: da ji je čisto vseeno, kakve vere so njeni pristaši, ali so verni ali pa brezverni. Samostojna kmetijska stranka n. pr. pravi, da ona zbira samo kmete, pa naj bodo potem verni ali neverni. Vera nima za stranko nobenega pomena. Pa tudi za državo ne! Država kot javna naprava se ne briga za vero, ne pozna ne Boga in ne vere. Seveda tudi božjih zapovedi ne, ki nam jih podaja vera! Tudi božje zapovedi se ne smejo vtikati v politiko! Božje zapovedi pač morebiti veljajo za tebe kot zasebnika, če že ravno hočeš veram biti, ne veljajo pa za poslance in državnike, ne za ministre, in ne za vladarje, ko upravljajo javne posle. Zato je po tem nekrščanskem načelu dovoljeno, drugim narodom in lastnim državljanom delati krivico. Dovoljeno je bile n. pr. nasilje Nemcev napram Slovincem v stari Avstriji, Italiji je dovoljeno nam uropati tretjino Slovencev, ministru finance je bilo dovoljeno, da je ljudstvu pri markiranju odvzel ene petino in zdaj pri izmenjavi tri četrtine premoženja; dovoljeno je, da je prašnja vlada štutila oderuhe in verižnike na škodo ljudstva; dovoljeni so zakoni, ki branijo oderušts; dovoljene postave, ki se pospeševale razkosavanje in zadolževanje in uničenje kmetijskih posestev,

da so jih kapitalisti lahko pokupili in kmeta pogнали po svetu. Vse to je dovoljeno po načelu: Vera je zasebna stvar, vera se ne sme vtikati v politiko. Saj so zgoraj navedene stvari politične stvari! Brez vere v politiki ni pravičnosti in brez pravičnosti je ubogemu ljudstvu gorje! Celu pri sodnji si človek ne more poiskati pravice, če se sodnja ravna po načelu: Vera in njene zapovedi se ne smejo vtikati v javne zadeve, kakor je g. pr. tudi sodnja!

Vera je privatna stvar, se ne sme vtikati v politiko! To krivo načelo ima najhujše posledice v dveh napravah; ki jih države proglašajo za javne zadeve: namreč šola in zakon! Šola je državna, javna zadeva; vera pa se ne sme v javne zadeve vtikati, in torej nima s šolo nič opraviti! Zato mora verouk in Cerkev iz šole! Po tem načelu so izdelali liberalci tudi protiverski in proticerkveni šolski načrt, ki omejuje znatno verski poduk v šoli ter prepeljuje vsak vpliv Cerkev na vzgojo otrok. Polagoma so hoteli svobodomiselei izrinili verski pouk popolnoma iz šole. Saj pravi liberalni program z dne 15. nov. 1906, da „ne pripoznava Cerkev nobene pravice do šole in zahteva popolno svobodno šolo.“ To zahteva tista stranka, ki je istega dne 15. nov. 1906 postavila načelo: „Vera je privatna stvar!“

In zakon! Vera nas uči, da je zakon zakrament. Po načelu: „Vera je privatna stvar“, pa država ne pozna in ne pripozna na vere ne zakramentov. Za njo je zakon čisto navadna posvetna pogodba, seveda javnega značaja, ki jo urejuje država. A vera in Cerkev pa se v javne, državne zadeve ne sme vtikati, zato tudi pri sklepanju zakona nima nič govoriti. Zakon se naj ne sklepa več v cerkvi, ali če se sklenu pred zastopnikom cerkve, nima za državo nobene veljave; ampak zakon se mora skleniti pred svetno oblastjo, n. pr. pred županom, če hoče, da bo pred države veljaven in priznan. To je takomimenzani civilni zakon. Tak civilni zakon pa se lahko sklenu samo za nekaj časa. Ker samo katoliški zakon je nerazdružljiv in veže do smrti! Če pride torej v veljavo civilni zakon, je s tem dana tudi že razporeka ali ločitev zakona!

Vse to sledi iz pogubnega načela „Vera je privatna, zasebna stvar in se ne sme vtikati v politiko.“ In tega načela se drži „Samostojna kmetijska stranka!“ Mnogi njeni pristaši se morebiti ne zavedajo, kam vodi tak nauk. Gotovo pa se zavedajo tega duševni voditelji stranke, ki hočejo s spletnim naukom „Vera se ne vtikaj v politiko“ spraviti ljudstvo do popolnega brezverstva in uničenja Cerkev! Kdor postavi načelo: „Vera je zasebna zadeva“, temu ni za vero in Cerkev, ne briga se za njo; kdor pa se ne briga za vero in Cerkev, jo zaničuje in jo bo kmalu preganjal. Ali je mar liberalci ali demokrati in socialisti očitno ne preganjajo? In vendar pravijo tudi oni: „Vera je privatna stvar!“ L. 1903 so vzeli na francoskem Cerkev vse njene pravice, francoska vlada je zasedla vse cerkve, kapelice, semenišča, županišča in škofijske hiše. Vsa ta poslopja je proglasila za državno last in jih prodajala na javnih dražbah. „Slovenski Narod“, glasilo demokratov, ki jim je vera tudi privatna stvar, objavlja v št. 272 leta 1903

doktor bi se bil skoro Johance potegnil z mostovža v sod. G. Tone je vokal prav z zadnjim glasom na pomoč, voda mu je že bila blizu ust — Johance je napela celotno telesno meč, da je odrgala žleb, po katerem je tekla voda v sod. A tudi s tem ni še bilo bogve kaj pomagane, ker je voda kljub odstranitvi žleba curljala kar naravnost iz strešne višine v sod. Vsake odlašanje krepke odponoči bi znalo biti usodopolno za potapljačnega se gospoda, Johance je odbrzela na dom po hlapec in dekle.

Dr. Tone Brložnik se že ni več eglašal iz sode, ke se je uprlo troje teles ob sod in ga prevrnilo s truščenjem in pluskom pe dvorišču. G. doktor je odfrknil prav na daleč po fleh, v prsih mu je grgralo in le malo znakov življenja so dognali rešitelji na utopljenou. Človeške roke so pograbile Toneta za noge, ga dvignile kvišku, voda se mu je usula iz ustne odprtine in tekla iz že obilno napojnjenege trebuha, kot bi izbil šep na polnem sodu. Ni trpelo dolgo, gospod se je oddahnil, zakašljal in začel pobrcavati z nogami. Rešitelji so dvignili komaj le življenja obujenega utopljenca in ga nesli ne po mostovžu v njegovo stanovanje, ampak v krčmo k Johanci. Na Johancini postelji se je še le g. doktor zavedel, njegovo od prestanega smrtnega strahu še motno oko je zagledalo ob vzglavju obližje rešilnega angelja — Johance. Sklonila se je k njemu in mu pošepnila z žensko rahločutnostjo: Kako se počuti? Samotar in čudak Tone jej ni odgovoril, jo je pogledal še enkrat na dolgo in toplo hvaležno, jo prijel za roko in jo poljubil s tresočimi ustni.

Smrtni straži in premrzla jesensko nočna kopal sta prikovala doktorja več tednov na bolniške postelji. V tej bolezni je še le spoznal naš čudak, kaj ta je bolniška postrežba iz nežno rahlih rok dobrosrčne vdove in krčmarice Johance. Ni silil na povratek v svoj samotarski stan, ampak ostal je v oskrbi pri svoji krušni materi Johanci, dokler ni okreval toliko, da se je lahko na lastnih nogah preselil v svojo hišo.

Česar ne bi bil verjel nikdo v trgu, to se je zgodilo, ko je naš leknik ozdravil. Z zakrjenim sa-

matarskim čudakom se je zgodil življenjski preobrat — ne, čudež! G. dr. Tone Brložnik je bil koj prvo nedelje po okrevanju oklican v trški cerkvi v vdovo in krčmarico Johance. Celi trg je strmel, ko je vezal z čosmartno zakonsko vezjo g. dekan g. Toneta in Johance, doktorjeva povest o sodu se do tedaj ni bila znana po trgu. Po poroki pa se je preselil G. Brložnik za stalno kot zakonski mož k Johanci. Zakonska opora Johance pa je prepodila in tudi razblinila doktorjevo samotarsko čudaštvo. Postal in prelevil se je kar namah v navadnega človeka, v družabno bitje. Pozabil je na Bunduša in njegov re, na planke in skoro smrtno kopal v sodu, postala mu je vse na svetu njegova zakonska družica Johance. Sam je večkrat povdarjal, ko bi bil vedel, da je zakon tako sladka življenska opora, bi se že bil davno oženil. Prepovedana ljubav do žene mu je zaprla za leta in leta dušni družabnosti in se maščevala nad njim s prisiljenim čudaštvom, pasjima repom, plankami in kopeljo v sodu; pred Bogom in svetom dovoljena ljubezen do vdovele Johance pa ga je v že jesenski dobi življenja presadila iz pekla čudaštva v raj uživanja zakonske sreče. Udarac usode je v mladostni dobi Toneta očudačil, usodna kopal v starosti mu je ožehtala čudaštvo in ga preoblekla v obleko človeške sreče že tukaj v tej kolovozni dolini solz.

Povest o sodu pa je zaupal g. dr. Tone Brložnik trški javnosti na obletnico svoje poroke v krogu večje družbe s pripombo, naj poskusi vsak čudaški samec večurno hladno kopal v sodu in on mu lahko prišeže, da se bo ženil koj drugi dan.

Te vrste sem pa zapisal v „Gospodarju“ ravno sedaj v povojnem času, ko je toliko nadebudnih samcev obulo coklje čudaškega samstva na veliko nevoljo zakonaželjnih samic. Recept za odpravek čudaškega samotarstva je in ostane — hladna voda! Kdor ne verjame, naj vpraša g. dr. Toneta Brložnik, ki mu bo iz sra rad povedal povest o: pasjem repu, plankah in kopelji v sodu, ki mu je naklonila sicer vdovele, a vendar žensko milo in dobrosrčno srce zakonske žene Johance.

dekret, ki to razglasi in pristavlja: „Dan, ko se te zgodi, bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovini kulturnega napredka vesoljnega katoliškega sveta. Dan je zgled, kako se je treba orestiti temeljito klerikalne golazni.“

S tem se konča, če zavlada načelo: Vera je zasebna stvar in se ne sme vtikati v politiko!

Ne takol! Ampak vera mora prešinjati tudi javno, politično življenje, kakor mora prevevati vsakega posameznika! Prvič morajo tudi politike, poslance, ministre in vladarja pri vladanju države voditi verska načela! Sicer vlada ne more biti pravična! Dalje se tudi v politiki obravnavajo verska vprašanja: Šola, zakon, razmerje države do Cerkev. In tu ne bi smela vera nič govoriti? To bi bilo krivično in neravnost protikrščanski! In vendar hoče ravno to Samostojna kmetijska stranka, ki v eni sapi s tem pravi, da ni proti veri, celo proti duhovništvu ne!

Gospodje od Samostojne, ki mislite kandidirati za poslance na programu te stranke, odgovorite jasno in brez ovinkov: Kako boste glasovali v Narodnem predstavništvu, ako pride pred vas vprašanje: Kdo je za verouk v šoli, kdo proti? Kdo je za cerkveni zakon, kdo za civilni? Po svojem načelu: „Vera je privatna zadeva“ boste utegnili molčati, ker glede vere vam je to vseeno! In že s tem silno škodujete verski stvari! Saj je pri glasovanju mnogokrat en sam glas odločilen. In če se vi vzdržite glasovanja, ste lahko že s tem krivi, da se uvede brezverska šola in civilni zakon. Če pa razumete svoje načelo: Ve-

ra je privatna stvar, tako, kakor jo razumejo odkriti liberalci, da sta šola in zakon javna, državna zadeva, v katero se vera kot privatna stvar ne sme vtikati: potem boste glasovali z odkritimi liberalci in socialisti za brezversko šolo in civilni zakon!

Sicer pa ste glede šole itak že dovolj jasno pokazali, kako razumete svoje načelo: Vera se ne vtika v politiko. Naša Kmetiska zveza, ki stoji odločno na verskem temelju, je takoj na vseh shodih in vseh naših listih protestirala zoper brezverski šolski načrt. Samostojna kmetijska stranka ni protestirala ne na nobenem shodu, ne v svojem „Kmetijskem listu“, ker njej je vera zasebna stvar!

Vera in Cerkev ima torej pravico, da posega tudi v politiko in javno življenje. Kdo pa je tisti, ki ima prvi dolžnost, da zastopa vero in Cerkev, njena načela in njene zahteve? Duhovnik je! Če ima torej vera in Cerkev pravico, posegati v javno življenje in se mora njenim načelom ukloniti tudi politika: potem ima tudi duhovnik kot njen zastopnik pravico in dolžnost, da posega v javno življenje in v politiki zastopa verska načela! Tudi duhovnik se sme s politiko pečati, sme „politizirati“, že ker je državljan, ki ima iste državljanske pravice, kakor ostali polnoletni državljani. Mora pa se s politiko baviti in tudi politično nastopati vtoliko, vkolikor je potrebno, da se država vlada po krščanskih načelih. Le na tem temelju je mogoče čisto blagostanje in večna sreča vseh državljanov!

Obračun z demokrati ob volitvah.

Tako je zaklical pred kračkim liberalni list in potem naš, kako naj mislijo njegovi somišljeniki pred volitvami in se zanje pripravljajo. Če imajo liberalci, ki so si pri prevratu vtihotapili vabljivo ime „demokrati“ vzrok pripravljati se na volitve, koliko bolj inamam povod mi, da se pripravljamo, da nikdar ne pridejo na vlado oni, ki pravijo, da so demokrati, pa niso hoteli poznati parlamenta, ki trdijo da znajo vladati, pa so napravili take neumnosti, da jih moramo obsojati mi priprosti kmetje.

Demokrati pravijo, da so valutno vprašanje reševali sami brez parlamenta, demokrati so, ali vojni dobičkarji so imeli v njih svoje zaščitnike, demokrati so, in bogataši so pod njihovim ščitom bogateji naprej, ubogo ljudstvo pa ne more že skoraj živeti.

Da, pripravljamo se na volitve in povejmo, da teh ljudi ne maramo nikdar več! Prav je, da so delali izpit pred celim svetom celih sedem mesecev, da so pokazali kaj znajo, in kaj ne znajo, prav da se spoznamo, prav je, da vemo, koliko premorejo vladnega znanja. Tako se z uma svitlim mečem pripravljamo na volitve. Zbiramo gradivo, ki smo ga nabrali med vojsko in po vojski, saj smo služili tem gospodom nekaj kot našim oficirjem in poznamo njih osebni demokratizem, njih delo storjeno za ljudstvo, seštejemo to, seštejemo njih plačilo, primerjamo oboje, in videli bomo, da bi tem ljudem prijalo drugo ime, in ne — demokrati. Ni nam več treba dandanes mnogo agitirati, kdor malo misli, ima dovolj orientacije pred seboj, ki naj mu služi, ko se pripravlja na volitve. Kmet.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Prihodnja seja Narodnega predstavništva bo sklicana 19. t. m.

Ministrski predsednik Stojan Protič se je postavil glede kvoruma v parlamentu odločno na stališče, da zadostuje za kvorum (sklepčnost) državne zbornice 100 poslanskih glasov. Ta predlog za kvorum je stavil prejšnji minister-demokrat dr. Kramer in je bil ta predlog tudi sprejet.

Pogajanj med vlado in opozicije za sestavo nove vlade in za sporazum med parlamentarnimi strankami sedaj ni v Beogradu. Tozadevna pogajanja bodo spet podvzeta po 19. aprilom, ko se zopet sestane parlament.

Italijansko časopisje nam ponuja na zvit način mesto Skader v zameno za Reko. Jugoslavija bo seve tako hinavsko italijansko politiko odklonila.

Na pijučnici je obolel predsednik naše mirovne delegacije Pašič. Na mirovni konferenci, ki bo zopet zborovala v San Remu, bosta Pašiča nadomestovala naš zunanji minister dr. Trumbić in delegat Radović.

Po dosedanjih pomanjkljivih poročilih o občinskih volitvah na Hrvaškem je dobila Ljudska stranka (Kmetiska zveza) 417 odbornikov. Volitve še niso končane in tozadevna poročila nam javljajo nova zmage Hrvatske ljudske stranke.

Italija.

Gornja Italija je doživela za velikonočne praznike krvavo smrtno izgrede, katere so povzročili poljedelski delavci. Vsled teh izgredev in vsled nasilnega nastopa karabinijerjev napram stavkarjem je izbruhnila po celi gornji Italiji splošna stavka, ki je pa sedaj že poravnana.

V Trstu in Reki stavkajo že več dni vsi mestni uslužbeni. Vsled te stavke sta te dve mesti brez luči, vode, prometa tramvaja in poulične snage. Stavka se nadaljuje, dasi so oblasti na domostile deloma stavkarje z vojaštvom, ki pa ni zmožno, da bi oprav-

Kmetiska Zveza.

Naznanila.

Izobraževalni tečaj priredi Kmetiska zveza na Florjanovo dne 4. maja na Ljubnem. Opozarjamo še sedaj naše somišljenike na Ljubnem in okoliških župnijah, da razvijejo za tečaj živahno agitacijo. Predavatelja prideta iz Maribora.

Braslovče. Na Markovo nedeljo, dne 25. t. m., priredi Slovenska kmetiska zveza v Braslovčah za Savinjsko dolino velik shod. Pridejo govorniki iz Maribora in drugih krajev. Vabimo domačine in sosedje, da se v velikem številu udeležijo tega zborovanja.

ljalo vsa dela, katera so prej vršili mestni uslužbeni.

Francija in Belgija.

Francoska in Belgija ste sklenili tajno vojaško pogodbo, katera dovoljuje Franciji prevoz čet proti Nemčiji po belgijskih železnicah in cestah.

Nemčija.

V Nemčiji, kjer so se doigravali v zadnjem času hudi izgredi med vlado in komunisti, so vkorakale francoske čete, ki so zasedle nekatera večja mesta. Pri tej zasedbi je prišlo med Francozi in Nemci do spopadov. Razmerje med Nemčijo in Francijo je zelo napeto.

Avstrija.

Avstrijski državni kancler se je mudil te dni v Rimu, kjer je beračil pri italijanski vladi za vsakdanji kruh. Italijani so mu obljubili po avstrijskih poročilih pomoč. Pri tej priliki je dr. Renner posetil tudi papeža, da se mu je zahvalil za njegovo dosedanje pomoč stradalajočemu Dunaju. Papež mu je izročil nakaznico za 1 milijon lir, katere bi naj razdelili dunajski nadškofo med stradalajoče Avstrijce.

Madžarska.

Madžarski odposlanci na Francoskem se branijo podpisati mirovno pogodbo in zahtevajo ljudsko glasovanje za vse pokrajine, katere je morala Madžarska odstopiti drugim državam.

Rusija.

Med Rusijo in Poljsko so že bila podvzeta mirovna pogajanja. Sedaj pa je naenkrat izbruhnil med obema državama prepir, v katerem mestu bi se naj vršila pogajanja. Je nevarnost, da se vsled tega nesporazuma pogajanja razbijejo.

Amerika.

V Zedinjenih državah je začelo stavkati 1 milijon železničarjev. Za velika ameriška mesta obstaja resna nevarnost, da bodo stradala vsled pomanjkljivega prometa.

Čas in prostor shoda naznanimo v „Straži“ in prihodnjem „Gospodarju.“

S v. Marjeta pri Rimskih Toplicah. Kmetiska zveza priredi dne 18. t. m. ob 8. uri političen shod. Govori župan Krajnc iz Pirešice.

S v. Miklavž nad Laškim. V nedeljo, 18. aprila ob 11. uri bo pri nas shod Kmetiske zveze. Govorit pride znani kmetijski govornik župan Krajnc.

Loka pri Zidanem Mostu. Slov. Kmetiska zveza priredi pri nas v nedeljo, dne 18. aprila, po pozni božji službi shod. Pristaši, pridite polnoštevno!

Sevnica ob Savi. Prihodnjo nedeljo, dne 18. aprila, po rani božji službi, se vrši pri nas shod Slov. kmetiske zveze. Govornik pride iz Maribora.

Poročila.

Izobraževalni tečaj v Crni na Koroškem. Zadnjo nedeljo 11. aprila se je vršil v Crni na Koroškem po rani službi božji izobraževalni tečaj. Predavala sta poslanec Gostinčar in urednik Krajnc o načelih posameznih strank ter o delavskem gospodarstvu. Udeleženci so z velikim zanimanjem poslušali predavanju. Po pozni sv. maši se je ljudstvo mnogobrojno zbralo k zaupnem shodu Kmetiske in Strokovne (Delavske) zveze. Poslanec Gostinčar je poročal o političnem položaju, urednik Krajnc o delovanju Slovenske ljudske stranke oziroma Kmetiske zveze. Socialisti je izobraževalni tečaj in shod silno razburil. Poslali so celo orožnika na izobraževalni tečaj, ki je zahteval od predavateljev, naj se izkažeta z dovoljenjem za shod. Poslanec Gostinčar mu je dal primeren odgovor. Nemir in razburjenost socialistov priča, kako slabe se čutijo! Strah jih je pred našo organizacijo, Kmetisko in Delavsko zvezo, ki je v najlepšem razvoju! V kratkem si osnujemo še konzum, ki bo našim organizacijam dal trdnejšo oporo.

Popoldne je priredila Dekliška zveza igro „Lurška pastirica“ in s tem zopet otvorila svoje delovanje Mladina, zbrana v Orlu in Dekliški zvezi pozdravljena kot prvobojnica za naša načela!

Loče pri Konjicah. Tudi pri nas ima Slovenska kmetiska zveza veliko večino prebivalstva za seboj. To je pokazal shod Kmetiske zveze v nedeljo, dne 11. aprila. Po rani službi božji se je zbralo v šoli toliko ljudi, da jih obširna soba niti ni mogla vse obseči. Shodu je predsedoval posestnik A. Grossek. O političnem položaju in o razvoju strank je govoril urednik Žebot iz Maribora. Peščica rdečkarjev in samostojnežev je skušala z medklici motiti našega govornika, a kričaji so dobili tako krepke za odgovor, da so stisnili rep in utihnili kakor kužki. K naši Kmetiski zvezi pristopajo tudi taki, ki so že bili v pisani pri Samostojni.

Spitalič. Slovenska kmetiska zveza nam je zelo ustregla, ko je priredila v nedeljo, dne 11. aprila, po pozni maši shod. Cela župnija je bila zbrana. Tako lepega shoda še v velikih župnijah ne zmorejo. Shod je otvoril g. župnik Goričan, predsednikom pa je bil izvoljen vrl kmet Stefan Petelinšek. Govoril je urednik Žebot. Pri nas v Spitaliču smo bili in ostajemo vsi zvesti pristaši Slovenske kmetiske zveze. To bomo pokazali tudi pri bodočih volitvah. Živijo Slov. kmetiska zveza!

Novi krajevni odbori Kmetiske zveze so se ustanovili: v Spitaliču pri Konjicah, v Crni na Koroškem in v Prevaljah.

Izjava. Podpisani izjavim, da prekličem svoj podpis, ki sem ga dal Samostojni kmetijski stranki, ter nočem prav nobene zveze več s to stranko. Hočem pa ostati zvest pristaš Slov. Kmetiske zveze. — Sv. Vid, dne 28. sušca 1920. Josip Bobek l. r.

Navodila.

Somisljenikom v slovenjebistriškem okraju priporočamo, naj se pod nobenim pogojem ne udeležijo shoda Samostojne dne 18. aprila v Slovenski Bistrici.

Kmetijske podružnice, ki še niso izvolile za leto 1920 delegatov, naj takoj skličejo občne zbere. Vsi člani, ki so leta 1920 vplačali članarino 16 K, morajo biti na občni zbor povabljeni. Zadostuje tudi vabilo v „Kmetovalcu.“ Imena delegatov takoj naznanite tajništvu Slovenske kmetiske zveze v Mariboru.

Seje krajevnih odborov Kmetiske zveze se naj vršijo sedaj pred volitvami vsaj vsakih 14 dni. Odborniki si naj med seboj razdelijo delo za pobiranje udov in prispevkov za volilni sklad. Poročilo o seji pošljite strankinemu tajništvu. Kjer primanjkuje tiskovin za organizacijo, pišite tajništvu S. K. Z. v Mariboru.

Nabirajte za volilni sklad Kmetiske zveze! Volitve v ustavodajno skupščino oziroma v državni zbor bomo imeli že koncem junija ali začetka julija. Tako je izjavil v Ljubljani naš voditelj minister dr. Korošec. Pozivamo naše zavedne somišljenike in somišljenice, da pri vsaki priliki nabirajo za volilni sklad Slovenske Kmetiske zveze. Denar se pošlje po nakaznici na naslov: Slov. Kmetiska zveza v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Domača politika.

Naša moč! Veliko zborovanje v beli Ljubljani je pokazalo pravo moč naše stranke. Tako velikega števila kmetiskih, delavskih in obrtniških zaupnikov iz vseh župnij Slovenije ne spravi nobena stranka skupaj. Slovenski kmet, ki je organiziran v Kmetiski zvezi in Slovenski ljudski stranki, je sklenil bratstvo in ožje prijateljstvo s hrvatskim kmetom. Moč naše stranke se razteza od Radgone pa doli do dalmatinskih skalnatih čeri. Naše smotrene politično, izobraževalno in združeno delo rodi lepe sadove in jih bo rodilo posebno ob volitvah. Somišljeniki! Naša moč, — moč naše stranke, — je danes zrasla do takega viška, da se nam ni treba bati prav nobenega nasprotnika. Naj gobezdajo samostojni, rdečkarji ali liberalci kar hočejo, naša stranka ima ogromno večino poštenočutečega ljudstva za seboj in to ljudstvo — bo zmagalo! Korajža velja!

Tedenske novice.

Poziv na rodoljubna srca. V prid Mariborske Dijaške kuhinje se vrši 20. aprila ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani v Mariboru velik koncert, kojega spored pričujemo. Vse rodoljube, zlasti z dežele, ki imajo blagočuteče srce za našo srednješolsko mladino, prosimo, da se tega koncerta udeležijo v kar največjem številu!

Spored velikega ljudskega koncerta v prid Dijaške kuhinje v Mariboru je jako zanimiv. 120 pevcev in pevk ter 50 godbenikov Divizijske godbe bo proizvajalo: 1. Smetana, Overtura k „Libuški“ (orkester); 2. Schwab, Zlata kanglica. Mešan zbor z orkestrom; 3. Smetana, Zbor vaščanov iz „Prodane neveste.“ Mešan zbor z orkestrom; 4. Mešani zbori: a) A. Förster, Naše gore; b) L. Hudovernik, Naša zvezda; c) G. Ipavic, Milada; d) Ruski narodni (harm. E. Beran); 5. Beran: a) Dumka, b) Scherzo. Orkester; 6. Dvorak, IV. slovansky tavec. Orkester; 7. Mozart, Overtura k „Čarobni piščali“; 8. Ženski zbori z orkestrom: a) Beran, Introdukcija. Orkester. Spev vil. Spev in ples vil (alt-solo); b) H. Volarič, Slovenskim mladenkam; 9. Borodin, S step. Orkester; 10. Jenko, Zbor ciganov iz „Vračara“. Mešan zbor z orkestrom. — Koncert se vrši dne 20. aprila (torek) ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici od ponedeljka dalje.

„Kristova drama“ se bo dala v slov. mestnem gledališču v Mariboru na splošno zahtevo v nedeljo, dne 18. t. m., popoldne ob pol 15. uri. Opozarjamo na to vse naše okoličane, katerim pa svetujemo, da pošljejo denar naprej blagajni gledališča, da bo ista zaželjene prostore rezervirala. Najdražji sedež z vstopnino vred stane 12.50 K, najcenejša vstopnica po K. 1.20. Zvečer je pa „Hasanaginica“, najlepše delo letošnje sezone ter priporočamo došlecem, da izrabijo priliko in si preskrbijo vstopnice tudi za to predstavo, ker take prireditve se le malokdaj vidijo v življenju.

Mariborski mohorjani, ki so lani knjige naročili pri g. profesorju Majcenu, je dobijo v pisarni stolne župnije, kjer se tudi obenem lahko dajo vpisati za letošnje leto. Udnina je 10 K.

Saleško okrožje Jugoslovanske strokovne zveze priredi prihodnje nedelje te-le shode: 18. aprila po rani sv. maši v St. Andraju pri Velenju, govornik g. Ivanuša in tajnik Zajc; 25. aprila je po ranem sv. tem opravilo shod v Skalajah, govornik g. A. Krepek in Ivanuša; popoldne ob 3. uri je občni zbor JSZ v Smartinu pri Velenju, govornik ista govornika. V nedeljo 2. maja se vrši shod JSZ po drugem sv. opravilu v Vitanju, govornik tajnik Vek. Zajc in g. Ivanuša, 9. maja je občni zbor JSZ popoldne ob 3. uri na Polzeli, poročla tajnik Vek. Zajc; 16. maja pa je velik shod za celi okraj v Slovenjgradu. Na tem shodu bo poročala več govornikov.

Duhovne vaje za dekleta se bodo po navadi obhajale pri Sv. Jožefu v Celju. Začetek v ponedeljek, dne 26. t. m., zvečer ob šestih. Sklep v petek, dne 30. t. m., zjutraj. Uveden je poletni čas, torej vse 1 uro poprej.

Poziv. Dne 26. marca je upepelil požar v Skorbi, občina Slovenjvas, okrajno glavarstvo Ptuj, 25 gospodarskih poslopij in 2 stanovanjski niši. Zgoraj je posestnikom vsa krma, gospodarsko orodje, stroji ter mnogo živeža in drugih gospodarskih potrebščin, tako da znaša škoda okoli 1 milijon K. Ker je zavarovalnica le majhna in so prizadeti v hudi bedi, se razpisuje s tem nabiranje milih darov. Darovi se sprejemajo pri poverjeništvu za notranje zadeve, ravnateljstvo pomožnih uradov, v Ljubljani, pri mestnih magistratih v Mariboru, Celju in Ptuj ter pri vseh okrajnih glavarstvih in političnih eksperturah bivše Stajerske. Darovi se bodo razglasili v „Uradnem listu“ in odkazali svojemu namenu.

Pomoč pogorelcu. Pri Sv. Ani na Krembergu je pogorelo dne 5. aprila docela gospodarsko poslopije Jakoba Zamot v Ledineku. Prizadeti gospodar se obrača s pristrano prošnjo do darežljivih src.

Cujte in pomagajte! Na deželi se prične sedaj šolsko leto. Pohitim v Mariboru, da oskrbim šolske potrebščine. Citanke še nadomestijo kolikor toliko „šolski listi“, za zvezek se porabi vse, na kar se le da količkaj pisati. Kaj pa tablice za prvence, kamenčki? Edina trgovina Novak jih prodaja. Vprašam, omahnem: tablica stane 15 K, kamenček 70 v! Kdo naj to zmaguje, ko malčki skoro teden za tednom rabijo nov kamenček? Birma je pred durmi, katekizmov ni, le „veliki katekizem“ se dobi in pa „Krščanski nauk za prvence“, ki pa še ni uveden v naše šole. Merodajni činitelji, zganite in strnite se k odpomoči, sicer bode tudi tukaj prepozno!

Pozor glede potnih listov! Po novi naredbi notranjega ministrstva se mora dati potni list za vsako potovanje na novo vidirati (potrditi) od pristojne oblasti. Za vsako tako novo potrdilo mora plačati stran ka visoko pristojbino 40 K.

Vojni ujetniki na Francoskem in v francoskih kolonijah. Svoji ujetnikov, ki se nahajajo še v francoskem vojnem ujetništvu ali v francoskih kolonijah, naj naznanijo ime in priimek ujetnikovo in kraj interniranja „Slovenskemu Rdečemu križu“ v Ljubljani. **Imenik umrlih ujetnikov** na Ruskem. Maribor-

ski kn.-šk. konzistorij je prejel od školiškega župa. urada Dietach na Gornjem Avstrijskem listo ali zanesljiv seznam, ki kaže, da je v ruskem ujetništvu v Sibiriji v taborišču Novonikolajevsk, gubern. Tomsk, izmed Jugoslovancev umrl: Sak (Sah) Leopold iz Topolšice dne 7. aprila 1915; Soler Edvard iz Labuda, dne 16. maja 1915; Alauf Franc iz Hrničke dne 20. januarja 1915; Pristov Peter iz Lesc dne 9. maja 1. 1915; Berglez Jožef iz Vipave dne 26. februarja 1915; Barbarič Ivan iz Sedče (Bosnija) dne 10. febr. 1916; Belec Franc iz Zdol dne 27. julija 1916; Višin Anton z Krajne dne 29. aprila 1915; Vasolik Andrej iz Stupnije dne 19. avgusta 1915; Mižon Ivan iz Istrije dne 9. marca 1915; Madon Valentin iz Getinga dne 7. 4. 1915; Mamek Jožef dne 6. junija 1916; Pol Ferdinand dne 18. januarja 1915; Trubar Franc dne 1. februarja 1915; Pignar Jožef dne 14. februarja 1915; Silec Janez iz Gindorfa dne 30. aprila 1915; Schnitzer Matija iz Črensovec dne 7. novembra 1915; Fajav Pavel iz Spodnje Siške dne 2. septembra 1915; Kolarič Maks iz Korone dne 19. marca 1915; Smutek Jožef iz Bohinja dne 24. marca 1915; Hauc Mihael dne 18. maja 1915; Herček Mihael dne 12. marca 1915; Herman Jožef dne 15. marca 1915; Heržič Ivan dne 3. marca 1915; Kolar Mihael dne 6. marca 1915; Nla ser Franc dne 11. aprila 1915; Maister Jožef dne 3. maja 1915; Prah Hubert dne 8. marca 1915; Reže Janez dne 3. junija 1915; Smutek Viljem dne 28. 3. 1915; Sivka Jožef dne 24. maja 1915; Sigel Leopold, dne 24. januarja 1915; Vrečko Peter dne 8. junija 1915; Sel (Zel) Peter dne 24. marca 1915; Studenik Alojzij dne 15. maja 1915.

Razne novice.

Življenske potrebščine so se podražile v Avstriji za 4000 odstotkov, na Nemškem za 1900 odstotkov, na Francoskem in v Italiji za 300 odstotkov, ga Angleškem za 170 odstotkov, na Japonskem za 160 odstotkov in v Združenih državah za 120 odstotkov.

Sv. Oče za Dunajčane. Blago in plemenite srce „očeta vsega krščanstva“ se je vnovič pokazalo za stradalajoči Dunaj. Papež Benedikt je nabral za Dunaj 36 milijonov kron, katera velikanska svota se bo v kratkem porazdelila med stradalajoče sloje dunajskega prebivalstva.

Katoličani na Angleškem. Na Angleškem in v Walesu (izg. Uels) je 3929 duhovnikov, na Skotskem 599, skupaj 4528; od teh je 2997 svetnih duhovnikov, in 1531 redovnikov. Katoliških srednjih šol je 431, ljudskih 1208. Cerkev: na Angleškem in v Walesu 1928, na Skotskem 428, skupaj 2356. Ženskih samostanov samo na Angleškem in v Walesu 846. Leta 1918 je bilo zakonov 16.946, krstov otrok 54.317, spreobrnjenj 9402. Med vojsko se je spreobrnilo 40 tisoč do 60 tisoč vojakov. Dozdaj so bili mnogobrojni izpreobrtnjenci na Angleškem večinoma duhovniki, vdove, vplivni, starejši možje, zdaj prihajajo v naročje sv. Cerkve mladi možje najlepših let. — Število vseh katoličanov britskega ozemlja je v Evropi 5.912.097, v Aziji 2.307.254, v Afriki 557.667, v Ameriki 3.314.483 v Avstraliji 1.218.673, skupaj 13.310.174. V resnici bi število še večje, ker izven Evrope opira statistika na državno ljudsko štetje iz leta 1911 in misijonska poročila iz 1912 in 1913. V Indiji in skoro v vsem britskem ozemlju Afrike pa so od tiste dobe katoliški misijoni želi krasne uspehe.

Irska. Na skupni konferenci dne 27. prosinca 1920 v Mayoouthu so se irski škofje in nadškofje obrnili skupno do vlade, da zboljša notranjepolitične razmere in olajša vojaški nasilni režim. Ker to nič ni pomagalo, razpravljajo v svojih pastirskih listih znova o nevdržnem razmerju med Angleško in Irsko. Ostro obsojajo nasilja, ki so jih rabili posamezniki nasproti zastopnikom angleške vlade; ravnotako jasno pa obsojajo težki železni jarem, ki ga je Angleška naložila Irski in prepovedala vsak pojav za neodvisnost Irske. Znova povdarjajo, da je nasilno zasuzenje Irske vir razdorov in nemirov in šele tedaj nastopijo povoljne razmere, ko si bo Irska lahko sama določila svojo vladu.

Za moralo. Budimpeštansko policijsko sodišče je pred dnevi kaznovalo z globo 100 kron neko gledališko igralko, ki je nastopila na odru neprimerno dekoltirano in v taki obleki, da se je velik del navzočega občinstva javno zgražal. Torej se je še celo v lahkoživih Budimpešti začela dvigati javna morala!

Ženske porotnice na Češkem. Pri zrebanju porotnikov za praško deželno sodišče je bilo izžrebanih 14 žensk.

Krog Vezuva grozi resna nevarnost. Vsi znaki v okolici Vezuva potrjujejo dejstvo, da bo Vezuv v kratkem zopet bljuval.

Viharji v Severni Ameriki. V severno zapadnem delu države Illinois in v pokrajinah držav Ohio, Michigan, Indiana, Missouri, Georgis, Alabama in Viscousin je izbruhnila grozna nevihta, katera je povzročila veliko smrtnih žrtev med prebivalstvom. Več 100 poslopij je porušil vihar in na tisoče ljudi je brez strehe. Škoda znaša na milijone dolarjev.

Boljševiško gospodarstvo v Rusiji. „Golos Rosii“ poroča o ruskem gospodarskem kongresu. Predsednik Gospodarske zveze je izjavil, da so nasprotstva med mestnim in kmetijskim prebivalstvom „velikanska in da se kmetje branijo, dajati mešancom živež. Poizkus, da bi organizirali gospodarsko življenje na komunistični podlagi, se je popolnoma ponesrečil. Proizvajanje je nazadovalo za 70%. Tvornice, ki še delajo, delajo s tako izgubo, da ne morejo niti zaslužiti lov izplačevati. Zdad so organizirali boljševiki vojaš-

ko urejene delavske regimente in bataljone ter uvedli 12 urni delavnik.

12 urno prisilno delo je uvedla boljševiška vlada v Rusiji na mesto prejšnjega 6 urnega delavnika. Delavci so urejeni popolnoma po vojaško v regimenter in bataljone. Boljševiki so spoznali, da more edino pomnožno delo, produkcija odpomoči sedajui dražinji.

Gospodarstvo.

Prevalje-Crna, Koroško. Pri nas ustanovimo v nedeljo dne 18. aprila Gospodarsko zadrugo. Govornik pride iz Maribora. Začetek ob 9. uri. — Enak shod bo popoldne v Crni.

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 18. t. m. priredi po večernicah Kmetijska podružnica Maribor in okoliš v šoli zborovanje s predavanjem g. višjega živinozdravnika Pirnata; po predavanju demonstracije na župniščnem dvorišču. Ako bo čas dopustil, se bo tudi še viničarsko vprašanje vzelo v razgovor. Sempeterčani in sosedje šempeterski, pridite v čim največjem številu, seveda je ženski spol vabljen ravno tako iskreno.

St. Ilj v Slov. gor. V nedeljo, dne 18. aprila po jutranji službi božji se vrši občni zbor Kmetijske podružnice v St. Ilju. Spored je ta-le: 1. Poročilo načelnika o zdajšnjem delovanju podružnice; 2. Volitev delegatov za občni zbor Kmetijske družbe; 3. Poučni govor o sadjereji (govori tajnik Franjo Lilek); 4. Razna poročila.

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo dne 18. aprila po rani maši se vrši pri nas gospodarski in političen shod. Govori nadrevizor Vlad. Pušenjak. Gospodariji gospodinje, mladeniči in dekleta pridite!

Kmet. podružnica Maribor in okoliš. Udje, ki so svojčas galico naročili in plačali, naj si gredo po nje v veletrgovino g. Zieglerja na Glavnem trgu. Naročena in plačana Pasta Bosna pa še ni prišla. Ker se še tudi po zadnjem danem roku, ki je potekel s 1. aprilom, posamezni udje oglašajo za Pasto Bosno, naznanjamo, da se bodo naročila in predplačila (za 1 kg 13 K) sprejemala v oni imenovani trgovini na novo in sicer do 20. t. m. Da dojde Pasta Bosna v Maribor za prvo škropljenje pravočasno, za to ne prevzame odgovornosti ne odbor Kmet. podružnice, ne g. Ziegler.

Vsem občinskim predstojništvom. Z ozirom na obšutno pomanjkanje dobrih plemenskih bikov v okraju kakor tudi dejstvo, da taeh živali pri sedanjih izvanrednih razmerah ni mogoče dobiti iz tujemstva, poskusiti bo pač treba, da se najde kolikor mogoče domačega primerne naraščaja. Vsled tega pri poroča poverjeništvu za kmetijstvo, naj se vpliva na živinorejce, da o priliki letošnjega licencovanja bikov priženejo tudi bikece stare od 1/2 do 1 1/2 let na pregled. Občinska predstojništva se torej vabijo, da vpoštevajoč svojo dolžnost, katero jim nalaga zakon glede oskrbe občin z zadostnim številom plemenskih bikov opozore čimprej vsacega posameznika posestnika, ki ima tako živinč, o katerem misli, da bi bilo sposobno za pleme, naj je priženo pred ogledno komisijo. Dan in kraj pregledovanja se bo naznanilo pravočasno. Ker je zadeva posebne važnosti, pogovori naj se o njej tudi v občinski seji, katero je sklicati najkasneje v 14 dneh, potem pa naj se takoj pošlje semkaj seznam dotičnih posestnikov, starost in pasma bikecev in bikov, da se bo zamoglo določiti kraje, v katerih bi se vršilo pregledovanje. — Doktor Lajnsič, glavar okr. glav. Maribor.

Živinorejci, pozor pred slinovko. V mariborski okolici in v St. Ilju v Slov. gor. je uradno ugotovljena med govejo živino kuga slinovka. Vse živinorejce krog Maribora in v Slov. goricah svarimo pred nakupom živine od živinskih trgovcev. Živinorejce pa ki imajo po slinovki okuženo živino, opozarjamo na svojčasni članek o slinovki v „Gospodarju“. V dotičnem članku je poljudno razloženo, kako zdraviti to opasno bolezen in kako obraniti zdravo živino pred okuženjem.

Važno za konjerejce in ljubitelje lepih ter dobrih konj. Dne 16. t. m. se bo potom prostovoljne dražbe prodalo v Mariboru pred Rapocovo gostilno na Tržaški cesti 106 konj. Konji in kobile, so prvovrstni, lahki ter težki. Izmed kobil so nekatere breje. Konji so iz Medjimurja in so bili namenjeni za izvoz v Cehoslovaško. Prejšnja vlada je izvoz dovolila, sedanja ga je pa ustavila, ker izvoz delavnih in plemenskih konj sploh niti dovoljen ni. Posestnika konj se je pregovorilo, da bo razprodal konje v Mariboru dražbenim potom. Skliena cena za posameznega konja znaša 25.000 K. Ta cena v sedanjih časih ni pretirana, ker so dobri, brezhibni, lepi in trpežni konji dragi. To medjtmursko konjsko blago priporočajo vsi poznavalci konj kot prvovrstno vsem konjerejcem in kmetovalcem, osobito v okolici Maribora, kjer se širi slinovka in bo cena delavni živini rasla od dne do dne. Vsi konjerejci, kmetovalci in ljubitelji konj, v petek na dražbo, ker blago bo hitro razprodano.

Davek na vojne dobičke. Regent Aleksander je podpisal ukaz o upeljavi davka na vojne dobičke. S tem ukazom je zopet v veljavi začasni zakon na vojne bogataše, ki je bil že v avgustu prejšnjega leta na dnevnem redu v parlamentu. S tem javkom na vojne dobičkarje je vendar enkrat uresničena stara zahteva Kmetске zveze, ki je vedno stala na stališču, naj se davki pobirajo tam, kjer je nagromaden kapital a ne pri kmetu, ki je v vojni le vsestransko izgubljal, ne pa bogatel.

Važna preosnova glede našega izvoza. Beograjski listi poročajo, da sta sklenila finančni in trgovinski minister sledečo preosnovno v izvozni trgovini:

Izvoznice prenehajo. Kompenzacijske pogodbe prenehajo. Švede se svobodna notranja in zunanja trgovina. Izvoz žita in mesa je prepovedan. Od prehrane se bo izvažalo le toliko, kolikor bo v Jugoslaviji odveč. Izvažali in prodajali pa ne bodo v inozemstvo posamezniki, ampak država sama potem posebnih za izvoz organiziranih zadrug. Od dobička, ki ga bo imela država pri izvozu, bo plačala invalidom 25%, 25% se bo uporabilo za nabavo poljedelskega orodja, 25% za zgradbo državnih skladišč, 25% pa ostane in pripade državni blagajni. Ako se bo uzakonila ta hvalevredna preosnova v izvozni trgovini, ne bo oškodovan kmet, ampak nešteto verižnikov, ki so sedaj glavni škodljivci države. Država pa bo z uvedbo tozadavne zakona, zasigurala in odprla nov in močnejši vir dohodkov, ki se bodo uporabljali v narodno, poljedelsko in državno korist.

Prezori na rok za izmenjavo bankovcev! Rok za izmenjavo 50 in 20 kronskih bankovcev je določen do 15. maja. Bankovci po 10 K, 2 in 1 K ostanejo še nadalje v prometu.

Pedesetkronski in dvajsetkronski bankovci se bodo zamenjavali samo še do vstetega 15. maja t. l. in prenehajo po tem dnevu nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato pozovno opozarjamo občinstvo, da se pohiti z izmenjavo, da tudi eventualne falzifikate odda zamenjujočim blagajnam, ker po 15. maju t. l. se niti falzifikati ne bodo več odvezovali. Tudi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemala. Do nadaljne odredbe ostanejo radi pomanjkanja novih malih bankovcev v prometu samo še kronski bankovci po 10 K, 2 K in 1 K. Vsi drugi kronski bankovci pa prenehajo po 15. maju t. l. nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na ozemlju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Galico za skropljenje bo delila Kmetijska podružnica za ptujsko okolico vsem naročnikom od dne 12. aprila naprej. Naročniki se imajo zglasiti na okrajnem zastopu v Ptujju z naročilnimi listki ter plačati še doplačilo, na kar bodo prejeli galico v skladišču. Velja za vse naročnike.

Boj proti mrazu. Kmetijski strokovnjaki pravijo, da bo letošnje pomlad nastopil mraz. Če bi se to res zgodilo, je letošnja letina uničena. Edino sredstvo proti mrazu je zažiganje kresov. Priporočamo, da povsod, kjer je nevarnost, da nastopi mraz in uniči vinograde in druge pridelke, pripravijo posestniki in viničarji razno kurivo, ki razvija mnogo dima. Če to napravijo posamezniki, je to brezuspešno delo. Radi tega naj občine izdajo strogo povelje, vsem posestnikom, da naj takoj pripravijo dovolj dračja in druge take tvarine za proizvajanje dima.

Pripravite sode! Obeta se nam vsepovsod dobro sadno leto. Vsak grm je v cvetju. Pripravite si dovolj posede za napravo mošta. Od vlade zahtevamo naj dobavi v Nemški Avstriji dovolj železja za obroč. Naj krajevne organizacije Kmetijske zveze, Kmetijske podružnice in občine pritisnejo na vlado, da naj potrebne ukrene, da bodo trgovci in zadruge dobavile prav kmalu dovolj železja iz Nemške Avstrije. Vloge pošljite tajništvu Kmetijske zveze v Mariboru, da jih odpošlje na primerno mesto.

Cene mesu v Beogradu. Beograjske mesne cene na trgu so sledeče: govedina 1 kg 9 dinarjev (28 K), svinjina 10 dinarjev (40 K), mast 13 dinarjev (52 K), suhi in sveži špeh po 12 dinarjev (48 K).

Cena pšenici. V Vojvodini od dne do dne rastejo cene pšenici. Zahtevajo že za 10 kilogramov 1000 K. Nekateri verižniki že plačujejo 100 kg po 1200 K. Veleagrarci v Vojvodini pa še danes nočejo prodajati pšenice, ker jim je še prepoceni.

Več vagonov koruze je dobilo neko velepodjetje v zameno za drugo blago v Slavoniji. Če kaka zadruga ali Kmetijska podružnica potrebuje koruzo, naj nam naznači, da mu pošljemo naslov. — Tajništvo Slov. Kmetijske zveze v Mariboru.

Izvoz iz Bačke. Iz Bačke bi se mogle izvažati sledeče množine živil: žita 3000 vagonov, koruze 20.000 vagonov, ječmena 500—600 vagonov, slame pa naravnost ogromne množine. Bačka ba potrebuje razne poljedelske stroje, bencin, olja, petrolej ter razno blago za obleko in perilo.

Vinske cene v Evropi. V Franciji naraščajo neprestano vinske cene. V Montpellier-ju stanejo rdeča vina lanskega letnika, z 8—10 stopinj alkohola po 115—125 frankov, v Montagni z 10—11 stopinjami pa po 125—135 frankov. V pokrajini Piemont na Italijanskem stane hektoliter vina 265—300 lir. Španija ne more prodati svojega odličnega vina, ker primanjkuje ladij za prevažanje. V Nemčiji stane 950 litrov vina 20.000—25.000 mark. V Avstriji se povzije malo vina, ker znašajo stroški za dovoz vina ter drugi stroški in davki od 8—40 L za liter. Na Madžarskem prodajajo hektoliter novega vina po 2000 K, starega pa do 2400 K. Po drugih državah, kot v Čehoslovski, Poljski itd. se vsled vinskih cen popije vina zelo malo. V Jugoslaviji so vinske cene različne. V Slavoniji v okolici plačujejo liter lanskega vina po 10—20 K. Na Hrvaškem so vinske cene precej različne. Na zagrebški borzi plačujejo lahka vina po 8 K 40 vin.

Tovarna sukna v Stari Srbiji. Vlada je podelila ruskim beguncem dovoljenje, da smejo zgraditi v Stari Srbiji ter Macedoniji večje število tovarn, v katerih se bo izdelovalo sukno. Ker so Rusi mojstri v izdelovanju sukna, je pričakovati, da bodo te tovarne v blagor naše države.

Mirodvor na železnici. Na mariborskih kolidvorih stoji na stotine vagonov raznovrstnega blaga, ki poginja. Carinski urad dela, dela s tako „brzino“, da zasarinijo vsak dan samo nekaj vagonov blaga. Doim ga prihaja dan na dan desetine in desetine vagonov. Sol stoji n. pr. v odprtih vagonih (deske

pa v zaprtih), stroji in razne barve so izpostavljene soncu, mrazu in dežju. Ogromna je škoda, ki jo pritiem trpijo posamezniki, država in železnica. Ali ni človeka, ki bi posegel tukaj vmes?

Železnice v Čehoslovski. V narodni skupščini čehoslovaške ljudovlade je predlagal minister za železnice, da začne država graditi 15 novih železnic. Stroški so preračunjeni na 864 milijonov kron. Čehoslovaška ima sedaj 3500 lokomotiv, 6350 vovoz za prevažanje oseb in 60.000 tovornih železniških vovozov. Zgraditi se nameravajo 1050 novih lokomotiv in 50 tisoč vagonov. Čehoslovaški železniški stroški so preračunjeni na 6% milijarde kron.

Papirna industrija v Čehoslovski. S papirno industrijo se bavi v Čehoslovski 234 tvornic, zaposlenih je v njih 26.000 delavcev. Pred vojsko jih je bilo samo 17.000. Dasi se je papirna industrija v Čehoslovski znatno dvignila, še vendar ne more ugoditi vsem potrebam v republiki.

Podraženje surovin za klobuke. Vse surovine, ki pridejo v poštev v industriji klobukov, kakor volna, zajčja dlaka itd., so se zadnje dni silno podražile. Ker uvažamo klobuke iz Čehoslovaške in Italije, bo vsled valutnih razmer tudi to vplivalo na podraženje blaga.

Trgovanje s poljsko republiko. Trgovske tvrdke, ki nameravajo sklepati kupčije s poljskimi trgovskimi tvrdkami, se naj predvsem povprašajo pri poljskih trgovskih zbornicah, je-li dotična tvrdka proto kolirana. Za izvoz blaga iz poljske republike veljajo posebni predpisi in si je treba preskrbeti pravočasno izvozno dovoljenje, ker bi kupec sicer imel sitnosti in škodo. Izvozna dovoljenja izdaja Državna komisija za uvoz in izvoz v Varšavi.

Trgovska zveza z Avstrijo. Naša država namerava postaviti trgovsko vez z Avstrijo na drugačno podlago kot so kompenzacijske pogodbe. Zato Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani, ne sprejema sedaj več vplačil na račun kompenzacijske pogodbe 180-SHS z Avstrijo. Do preklica se sprejema denar le za zdravila, kemikalije, ogljikovo kislino in elektrotehnični material.

Premoga se proizvaja danes komaj krog 40 odstotkov tega, kar se je proizvajalo prej.

Za sadenje tobaka. Na shodu Kmetijske zveze v Spitaliču pri Konjicah se je zahtevalo, naj vlada vsaj za leto 1921 dovoli sadenje tobaka. Tudi hrvaški kmetje prihajajo s tako zahtevo. Letos še pri nas sadenje tobaka ni dovoljeno.

Pridelovanje tobaka.

Ivan Dolinšek.

Gotovo bi se bila naša država že davno zrušila pod težo onih kletvic, ki so jih v zadnjih letih izustili naši vsega pomilovanja vredni tobakarji, ko bi se bile te uresničile. Čeravno je sajenje tobaka zelo strogo prepovedano, bo vendar mogoče zanimalo naše tobakarje, kako se ta prideluje. Evo vam to v kratkih potezah:

Tobak spada med strupene rastline in vsebuje v sebi strup nikotin. Ta strup je ono omamlječe, kar se nahaja v dimu. Boljši tobak ima manj: 0,5—1%, slabši pa kar cele 3—4% nikotina v sebi.

Zahteva tople, solne lege in okrog 25 stop. C letne toplote. Zemlja se mu mora najskrbneje pripraviti; gnojiti se mu pa ne sme preveč, ker bi to slabo uplivalo na njegovo kakovost. Od umetnih gnojil pride v poštev samo 40% kalijevega sol, dušičnega gnojila pokvarijo njegov aroma (duh, vsuh) preobčutno. Isto tako se ne sme gnojiti z kajnitom, ker bi mu ta kar naravnost škodoval (vsled klora, ki se v njem nahaja). Fosfornih gnojil pa niti ne potrebuje, niti ne poplača. Seme se seje v zgodnji pomladi v tople grede, ali kjer teh ni naravnost v lonce, ki se držijo na kakem toplem kraju, dokler ne izkalijo. Ko so dosegle tak velikost, da se jih zamore prijeti z dvema prstoma, pikiramo jih na prosto, kjer ostanejo do končnega sajenja. Ko se je tu razvilo šest listov, presadimo jih na stalno mesto 30—40 cm narazen. Poznejše negovanje je nekako isto, kakor pri koruzi: okopavanje, čim večkrat tem boljše, obsipavanje, ko so dosegle primerno velikost. Cvet se pri tobaku navadno odščipuje, ker se s tem ublaži moč nikotina, le pri tobaku za pipo se pusti nekaj cvetov, da je močnejši. Na vsakem stebelu pa pustimo samo 8—12 listov; če pustimo več, gre to na račun kakovosti. Ko se pokažejo na listu rjave pege, treba ga je potrgati, to se vrši od spodaj navzgor. Najboljši so srednji listi. Liste se potem naniza na vrvice, palice ali na vrbove šibe in se jih da sušiti na podstrešje v senčnat kraj. Po krajih, kjer se mnogo pečajo s tobakom, imajo za to posebne sušilnice. Sušenje trpi kakih 6—8 tednov, nato se zvežejo listi v snopiče in se oddajo tovarni, da ga ona pripravi (fermentira). Tam se vsaka vrsta tobaka prideluje po posebnem načinu in se s tem doseže večja ali manjša finost. Vsa ta dela so izpeljiva samo v tovarni, kmetovalec tega ne zmora, zato si nikar ne domišljajte, da boste doma pridelali tobak, ki je enak tovarniškemu; to je stvar nemogočnosti. V malem se pusti tobak, da se izpoti, ker doseže s tem večje finost. Prisili se ga k potanju s trdnim pokladanjem. Ne sme se ga pa tudi pustiti predolgo, ker bi se znal pokvariti. Hrani se potem na kakem suhem prostoru.

Vse to zanimalo bi bolj albanskega, kot pa našega kmeta, vendar pa se zna v doglednem času tudi pri nas dovoliti sajenje tobaka, seveda pod finančno kontrolo, in takrat bodo nastopili zlati časi za naše tobakarje, ki danes tako poželjivo, v strahu božjem, opazujejo to žlahtno travico.

Pripomba uredništva: Doznali smo z Ljubljane, da je finančno ministrstvo dovolilo pod veljavnimi pogoji sajenje tobaka v Sloveniji, zlasti tudi v Prekmurju.

Dopisi.

Sv. Rupert v Slov. gor. Tukajšna Kmet. podružnica je imela 28. marca svoj občni zbor, na katerem je govoril v jedrnatih besedah g. strok. učitelj iz Maribora Priol. Vršila se je volitev delegatov za občni zbor, v Ljubljano, pri volitvi so bili izvoljeni sledeči delegati: g. Franc Paulič, kaplan, Muršak Janez, Minih Janez in Fr. Vogrin, posestnik. Podružnica je novo ustanovljena in šteje danes 122 udov, kar je gotovo častno število. Močno pogrešamo kmet. zadruga za naš okraj. Merodajni činitelji, poprimite se dela, v združenju je moč.

Sv. Jakob v Slov. gor. V nedeljo po rani sveti maši je oznanil znani nam Znuderl, da bo imel z ljudmi pogovor o viničarskem vprašanju. Prišli so ga poslušat trije, ki pa danes najbrž ne vejo, kaj jim je razlagal. Mi se bomo že dovolj naučili o tem vprašanju na naših poučnih zborovanjih izobraževalnega društva in iz člankov v „Slov. Gospodarju“. Po veliki večini so naši posestniki vinogradov v zadnjih letih že tako precej zboljšali svojim viničarjem njihove dohodke in viničarji so tudi zadovoljni, ker vejo, da je skupno delo viničarja in vinogradnika neobhodno potrebno, ker vejo, da sta viničar in njegov gospodar ena družina, ki je ali skupaj srečna ali nesrečna. Nekaj žalostnih izjem pri naših kmetih pa bode menda tudi kmalu izginilo, ker bodo spoznali, da so viničarji za njih velikega pomena. Pouk v izobraževalnem društvu je pač veliko dosegel, da se bo premoštil prepad med viničarjem in njegovim gospodarjem na pravičen, krščanski način, brez sodelovanja socialnih demokratov, katerim je le na tem, da bi dobili pri naših viničarjih, ki so po večini vsi v Kmetijski zvezi, njihove glasove pri volitvah. Dobro smo se počeli, da bi bila socialna demokracija za viničarja in njegovega gospodarja grob pogube in gospodarskega propada. Ostanemo v Kmetijski zvezi, ker vemo, da bo po svojih močeh zahtevala in zastopala koristi tako kmeta kakor viničarja, tako malega kočarja, kakor klapca ali dekle. Saj je k temu Kmetiska zveza primorana, ker je postavljena na krščanski podlagi. Zato se čudimo Znuderlu kot agentu samostojnih nekmetov, kako si more on upati, priti k nam! Je sicer tudi viničarskega stanu, a je v službi stranke, ki pozna samo kakega meta, ki je že bolj grof in bogataš in liberalni advokat in bogati bagkir. Tudi pravi Znuderl in njegov list, da se za vero ne briga, zato tudi ne verujemo, da se bo brigal za krščansko pravičnost, za vse stanove, posebno viničarskega.

Sv. Anton v Slov. gor. Dragi mi g. urodnik! Sovražim že od nekaj vse popolnoma zasebne in osebne reči, če se ne premelevaro v časnikih, ker ne dosežejo nikdar tistega, kar zahtevamo od naših časnikov. In naš ljubljani „Slov. Gospodar“, naš ponos, naj bi ne bil nikdar v službi osebnih prepričav. In glej prijatelj, dopis od Sv. Antona v Slov. gor. z dne 25. marca ni nič drugega, kakor to, kar sovražim jaz, in ti in vsi, katerim je kaj na uspehu naših listov. Zato tudi nikakor ne trdim, da bi bil ti kriv, da je prišel ta dopis v list, namesto v koš, ker si postal žrtev zvijače. Dopisnik namreč dobro ve, da bi ti dopis sicer zavrgel, zato ga je politično pobarval s tem, da je se poslužil osebe g. dr. Goriškega. Jaz sem gotovo vse drugo, a ne politični prijatelj g. dr. Goriškega in ga tukaj dalje ne omenjam. Toda napad je bil namenjen v prvi vrsti proti drugi osebi, katera je vsled svojega vzornega življenja in vsled svoje požrtvovalnosti za versko in narodno stvar, katera je posebno v pretečenih časih težkih bojev z nemškutarji, v časih, ko smo orali ledino na izobraževalnem polju, ko smo z največjimi težavami ustanavljali različne izobraževalne odseke za mlado instaro, ko smo veliki večini Antonjevcem nudili z največjimi napori in požrtvovalnostjo marsikaj lepega, koristnega in zabavnega, bila nam v veliko oporo in pomoč. Nisem žalibog v nobenem stiku več z ljudmi od sv. Antona in le čisto slučajno sem zvedel, kdo je mišljen v dotičnem dopisu, a vendar z najmirnejšo vestjo lahko rečem, z dotičnim dopisom se je delala krivica oni Mar. družbenici, ker se je njena zadeva z g. kaplanom spravila po časniku v širno javnost. Naj nam g. dopisnik od Sv. Antona poročajo o delovanju Dekliške in Mladeniške zveze, o potrebnih podučnih shodih, o izobraževalnih prireditvah, kar vse je tako bujno cvetelo pri Sv. Antonu celo tedaj, ko nam je avstrijski žandar stal z bajonetom pri vratih.

Sv. Andraž v Slov. gor. Tudi k nam je že prišel evangelij samostojnežev. Posebno vneto ga označuje naš gostilničar Rola, ki spravlja „Kmetijski list“ med ljudi, zraven pa zabavlja čez Cerkev in duhovščino. Sliši se tudi, da misli g. Rudolf pozvati na pomoč radenskega Zemljiča in Nemea, ki imata baje že velike zasluge v oznanjevanju samostojnega evangelija. G. Zemljič in Nemea, ako res mislita priti ta k nam, oskrbta si dobre pedplate, da jo bosta lahko hitro odkurila. Vse krščansko misleče ljudi pa opozarjamo, da ljudem samostojne vrste ne verujejo nič!

Smartin na Pohorju. Zadnji shod naše Slovenske Kmetijske zveze v šoli je izvrstno uspel in prav dobro obiskan je pokazal, da je vendar le velika večina naše fare v krščanski stranki. Izredno smo pa hvaležni gospodu govorniku Vladimirju Pušenjaku, temu požrtvovalnemu delavcu za korist našega slovenskega ljudstva, ki nam je tako poljudno in razumljivo razložil vzroke današnje draginje in dal naj-

boljši pripomoček: Združimo se v gospodarski združbi. Pokazal je se potem današnje stranke v pravi luči. Znaprej se bomo se bolj znali otrastati raznih krivih prerokov in samostojnih sleparjev ter jim pokazali hrbet in vrata, če nas bodo še nadalje nadlegovali. Šmartinčani hočemo biti v stranki, ki je krščanska in narodna ter kmetom resnična prijateljica in dolgo let že dobrotnica in to je samo naša Slov. Kmetijska zveza.

Sv. Jernej pri Ločah. Na praznik sv. Jožefa je bil v tujakšnji šoli shod samostojnežev vulgo štajercijancev in socialdemokratov. Najel je shod socialdemokrat Vincenc Sovič kovačev. To je tisti kovačev Cena, ki je na shod naše Kmetijske zveze prignal vse, kar pri hiši leze in gre in še par drugih razgrajčev, da bi shod motil in kakor se je pozneje izvedelo, govornika po znani socialdemokratski maniri napadel in pretapel. Takratnemu govorniku Kmetijske zveze se bo gotovo v spominu moč silno pametnih opazk, ki je stal blizu vrat in je bil imenovan učeni Cena. Shodu je predsedoval samostojni štajercijanec Vincenc Strmšek iz Ličnice. Poslušati je prišlo nekaj znanih nemškutarjev in par naših, ki so šli iz radovednosti, da bi slišali kako Cena pridiga. Toda ta sploh ni prišel do besede. Govorila sta trgovca Petrovič iz Poljskave in feldvebl Kirbiš iz Hotinje vasi pri Slivnici. Torej dva priznana, priljubljena govornika namreč pri štajercijancih, odelih v plašč samostojne. Cedila sta se vernosti in pobožnosti, povdarjala potrebo duhovnikov, poleg pa udrihala po njih, zakaj da se v politiko vtičejo, zakaj hočejo imeti oblast čez druge in segajo celo po cerkveni časti, kakor dr. Korošec. Ostanje naj v cerkvi, politiko pa naj pustijo drugim, namreč samostojnim in socialdemokratom, kateri bi — to je seveda zamolčan — tako nemoteno in lažje po svojih postancih in ministrih kovali proticerkvene postave, vrgli veronauk in križ iz šole in upeljali vseobčno podivjanost. Ko bodo, je govornik rekel, samostojni in socialdemokrati prišli do vlade — da so jo, še do nedavno imeli in ga imanitno zavozili glede denarja in v marsicem drugem, tega seveda tem svojim gimptom ni povedal, — takrat bodo zlati časi, pečeni golobi bodo sami v usta leteli in mleko in med se bosta po Jugoslaviji cedila. Ko je govornik omenil, da bi se marsikaj rad povedal, pa se mudi na vlak, so si navzročni pristasi Kmetijske zveze pri sebi mislili, vr... te nesi, Sovičevci pa so se solzili, ker bi bili še radi še kaj o "farjih" slišati. No toliko časa pa je še vseeno bilo, da so sestavili krajevni odbor, ali Samostojne, ali Socialistične stranke, tega vam pa pri vsej dobri volji niti jaz, nih kdo izvoljenih ve povedati. V odbor so volili celo ljudi, ki niso njihovega prepričanja in proti njih velji. Pohvalno moram omeniti tukajšnjega kremlarja Zajčelnika, kterega so na vse pretege snubili in silili, da stopi v odbor, a je ponudbo odločno odbil, češ raje nič, kakor v Sovičevi stranki. Predsednik je seveda postal Cena Sovič, kot najpametnejši med St. Jernejčani. Keso so izročili najzanesljivejšemu, kar jih je bilo na shodu, namreč Pirš Cirilu, šribar je Vincenc Strmšek. V odboru so še Hajdnik Franc, Burkelc, Košutnik, Anton Ratej, Catec in še par drugih, ki se držijo Sovičevega fraka. A vključ tej novi Sovičevi stranki je in ostane St. Jernej v taboru krščanske Kmetijske zveze. Vsi boljši in uglednejši možje in žene so nje udje in bodo tudi pri volitvah občinskih in državnozbornih volili le krščanske poslance, ki bodo branili vero in ljudstvo zoper brezverske samostojne in socialdemokratske poizkuse ter Jugoslavijo uredili na krščanski podlagi in jo storili srečno.

Sesterže pri Majšpergu. Na velikonočni ponedeljek, dne 5. aprila, se je vršil v Sesteržah pri Križancu shod socialdemokratske stranke. Kot govornika sta nastopila nek železničar Čeh in pragerski pek Oprauš. Udrihala sta čez duhovne in klerikalce, češ, te moramo pregnati, potem bomo imeli nebasa že na zemlji. Od orožnikov je pravil, da ne smejo vklepati človeka, to je barbarstvo. Za to neslanost je že pohvalo od znanega pristaša z Medveca. Nato se je pa oglašil znani nam Luka, a povedal nam ni kaj prav pametnega. Ustanovili so tudi podružnico socialdem. stranke. No dobro, da ste se pokazali, kakšni da ste, homo še večkrat kaj poročali, da izve javnost, kaj da ima pričakovati od takih ljudi. Torej le bolj mirno, da se drugič preveč ne razburjate.

Galičija pri Celju. Pri nas se je vršil shod Samostojne. Začetek je bil napovedan na 3. uro, a govornik se je pripeljal še le po 4. uri. Zbralo se je dokaj občinstva, naših in samostojnih. Naši so mirno čakali na shod, samostojni pa pridno zalivali vedno žejna grla in se navduševali za pretep, saj so samostojni fantje že pred več dnevi razglasili, da bodo naše natepli. Ker pa sta dva orožnika iz Dobre skrbeli za red, "železni" junaki niso mogli pokazati svojih samostojnih "kreposti". Drogenig je dolgo govoril. Glavna vsebina njegovega govora je bila zabavljanje čez celi svet in sedanjo vladu. Hudo je udarjal po doktorjih, še hujše po klerikalcih, ko pa se je lotil tudi dr. Korošca in ga hotel smešiti, tedaj je glasno završelo med našimi, in govornik je slišal take, da je spoznal, da ni varno dražiti ljudstva. Zašel se je loviti za besede in dolgočasil poslušalce, da smo komaj dočakali konec njegovih besedi. Nato se oglašil od naše strani župan Krajnc za besedo, a komaj so samostojni rogovileži slišali prve besede, so zagnali tak krik in vrišč, da ni bilo mogoče več nikogar razumeti. Samostojni resnice niso marali poslušati. Ta shod nam je odpril oči, in spoznali smo, kdo so nasprotniki kmeta in njegovih teženj.

Galičija. Shod Kmetijske zveze v Galičiji, na katerem je govoril g. Zebot, je izborno uspel: vršil se je mirno in dostojno. Navzročni general galiških samo-

stojnih Jož. Nareks in njegov štab: Veber (Počan), Vipavo se vključ prijaznemu povabilu naše stranke ni upal pokazati javno z uma svitlim medem; korajžno je odkuril, ko bi moral govoriti! Popokline istega dne je bil shod Samostojne pri gostilničarju J. Spegliču (Matjažu), na katerem je govoril Drogenig. Kmetijski list laže, da je bilo 600 zvestih pristavev; a v resnici je bilo komaj kakih 70 ljudi, tričetrtine naših, potem general Nareks in njegov adjutant Veber Al., Vipave. Fantje rogovileži iz Zavrha in Zelenca, ki so našim za več dni pred shodom pretili s tepežem, ter na shodu stražili Drogeniga, so sami izjavili, da so rdečkarji, socialisti. Hudo se je repenčila tudi tukajšnja učiteljica Klemenčič, staro znana liberalka, ko ljudje niso hoteli verjeti samostojnim naukom. Shod se je klaverno obnesel, dobček je imel samo kremlar, ki je samostojne pod streho vzel in točil pijačo samostojnim junakom. Naše dobro ljudstvo pa je ta dan jasno spoznalo, da je Samostojna zbirališče nekdanjih nemškutarjev, štajercijancev, liberalnih učiteljev in gostilničarjev!

Dobrna. Kako so samostojni verni in pravični! Gluhonemi farovski Lalek je nosil na velikonočno nedeljo po vasi listek, napisan od roke tajnika Samostojne, hotelirja Kamenska, s to-le vsebino: "Občina in g. župnik naj zbirko naredita za uboge. Če za papeža ljudje dajejo, bodo pač tudi za občinske uboge!" Isti dan je bil ta Lalek od občine čisto na novo obleden; isto dan popoldne je bilo v cerkvi veliko darovanje za uboge, preje petkrat vernikom naznanjeno. Pa to je našim samostojnežem vseeno. Glavno je, da se agitira zoper Kmetijsko zvezo in če drugače ne gre, se uporabi za to tudi natočevanje, udarec po papežu in nazadnje še farovski Lalek.

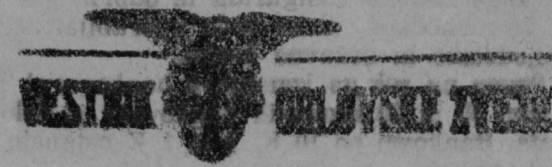
Rečica ob Savinji. Tukajšnja učiteljica Matek hoče na vsak način postati slavna. Te slave ji prav gotovo ne bo prineslo njeno delovanje v šoli, katero je nam Rečičanom dobro znano, zato se je vrgla na politiko in na gonjo zoper "Slov. Gospodarja." Začela je zbirati krog sebe gotove elemente, s pomočjo katerih hoče zasejati prepričanje in sovraštvo med prej mirne in složne Rečičane, poleg tega pa pošilja svoje šolske naloge o katoliško mislečih Rečičanih v razne liberalne in socialistične liste. Kajpada so plitvi in puhli duševni izdelki te politikujoče učiteljice, katere pomagata kovati naš politično veleumni poštar, o kojem še hočemo izpregovoriti. Gospodični pa za danes kličemo samo to: Če ste pozabili, kaj je dolžna revica tistim, ki so se je usmili in jo pobrali, ko so se je povsod dolgo vrsto let branili, naj vsaj ne pozabi, kaj mora učiteljice biti prva skrb: šola! Vzemite torej rajši v roke šolske knjige, skrbite, da ne bo šolska mladina trpela škode zaradi vas, sicer bomo mi vzeli metlo v roke in pometli z vami. — Več zavednih Rečičanov.

Pameče. Iz naših Pameč se sliši malo kaj, pa vendar še živimo staro in mirno življenje. Županuje nam še vedno dobri, včasih malo strogi oče Herman. Župan je že blizu 40 let. Z novim g. župnikom smo tudi prav zadovoljni. Dobili smo tudi ljubeznivega gospoda in gospo učiteljico, ki se neumorno trudita za našo mladino, za kar smo jim iz srca hvaležni. Ker sta oba občinska svetovalca z odborniki in župan vsi na dobrem krščanskem stališču, vlada med občino, cerkvi in šolo prav lepo soglasje, kar je velika sreča za celo okolico. Samostojnežev pri nas ne poznamo. Tudi rdečkarskega in boljševiskega duha ni med nami.

Pišec. Pri nas je umrl v Pavlavasi posestnik Ivan Teodorovič. Številni udeleženci pri pogrebu so pričali, kako so ga ljubili, šolska mladina pod vodstvom p. n. učiteljstva se je pa izkazala na tem zadnjem potu hvaležna skrbnemu načelniku krajnega šolskega sveta. Rajni je bil dober katoličan, pa tudi umen gospodar, ki si je znal iz revnih razmer in po mnogih nesrečah z delom svojih rok prigospodariti lepo premoženje. Rajni Ivan je tudi eden od tistih že redkih mož, ki se je držal trdno svojih načel, načel naše Slovenske Kmetijske zveze, ki se ni dal niti za trenotek omajati v svojem prepričanju niti takrat ne, ko je s tako silo prihrula nad pišečko župnijo tista jesenska samostojna burja, pred katero je kapituliralo toliko najboljših mož. Rajni je bil prepričanja, da našega kmeta ne more osrečiti stranka, ki ruje proti duhovništvu, ki le razdvaja kmete in jih nasičuje s samimi obljubami, kakor Samostojna kmetijska stranka, ampak le trdno katoliško prepričanje, vestno delo lastnih rok in dosledna resna politika naše Slovenske Kmetijske zveze. Slava njegovemu spominu! Dal ljubi Bog, da bi se našlo mnogo takih vrlih krščanskih mož, ki bi delovali v smislu rajnega našega Ivana!

Videm pri Krškem. Tudi pri nas namerava Samostojna kmetijska stranka ustanoviti svoj krajevni odbor. V ta namen bobnajo in nabijajo plakate sedaj že v tretjič. Agitacija je pa prevzel generalni štab tukajšnjih liberalcev in štajercijancev. Res, barva in krog, v katerem so bili naši liberalci, ali kakor so se sami imenovali: napredna stranka, je bila že tako preobložena in namazana z liberalno mastjo, da jim je vočegled občinskih volitev zlezlo srce in ves njih pogum v hlače. Ker njim na ta način, namreč s srcem in pegumom v hlačah, nikakor ni kazalo, da bi stopili s svojo kandidatno listo na dan, so se preoblekli v obleko, katero je skrojil znani kmet Mermolja s svojim pobočnikom Urekom. Na ta način upajo pa priti v občinski odbor, ali še celo na županski stolec, po katerem se tem kmetom, kakor upokojeni orožnik in bivši občinski, a sedaj privatni pisar Lojze in še drugim enakim kmetom tako močno cedijo sline. Gospod Lojze ima pa še posebno slast, da bi užival čast videmskega gerenta, ter se bi pomaknil po končanem občinskih volitvah za eno stopnjo višje, namreč na

županski stolec. Ali povemo vam, gospod Lojze: dasiravno ste se preoblekli v obleko Samostojne kmet. stranke, mi poznamo vas in vaša dejanja. Kot olikan človek poznate gotovo stari pregovor: Slabo se s slabim druži. Kar se pa tiče vaših sline, katero cedite, da bi dosegli čast gerenta, pa vam povemo, da se vam bodo izcedile vse prej, nego postanete vi gerent, pa če bi vas zalagali vsi štajercijanci in ostali vaši bratje. Tudi topla priporočana revizija občinskih računov se lahko izvrši vsak čas na vašo željo ali na vaše stroške. K sklepu pa vas še opominimo na pregovor: Kdor visoko leta, nizko pade!

Celje. Prihodnji fantovski večer celjskega Orla je v torek, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer v hotelu "Pri belem volu." Brat Mirnik bo nadaljeval svoj zanimiv govor o Rusiji. Govoril bo o drugi revoluciji. Brat Majcen bo odgovoril na vprašanje: Kako naj delamo z uspehom med fanti za Orlo? Zelo važno bo predavanje: Gospodarske razmere v naši državi. — Ker so ti fantovski večeri izobraževalno-nadaljevalna šola za mladino, vabimo vse fante iz vseh vasi k temu sestanku. Ne surovost, razgrajanje in popivanje, ampak izobrazba, pošteno veselje, čisto življenje bodi tvoj vzor, celjska mladina! Bog živi!

Razgled po svetu.

Belo Kuna so nameravali zastrupiti. Dne 5. t. m. je oddal mlad mož, po zunanosti sodeč, Madžar, v zdravilišču Steinhol, kjer so internirani Bela Kun in njegovi tovariši, velik zavojski sladšičami. Vsi so jedli te sladšiče ter jih dali tudi soprogam internirancev, ki so se mudile pri njih na obisku. Kmalu nato so se pri vseh pojavili znaki zastrupljenja z atropinom, ki je bil pomešan med moko. Policija je izsledila Madžara, ki je prinesel omenjene sladšiče, ter tudi dva njegova spremljevalca. Vse tri so izročili kazenskemu sodišču. Zdravstveno stanje madžarskih internirancev in njihovih soprog ni opasno.

Anglež ustrelil največjega krokodila. Angleški listi poročajo, da je pred tedni ustrelil Anglež Bootson na obali gornjega Nila velikanskega krokodila, ki je bil 4 $\frac{1}{2}$ metra dolg. Listi dostavljajo, da je bila ustreljena žival največja te vrste. Krokodilovo meso so domačini — zamorci takoj pojedli.

Prireditve.

Sv. Barbara v Halozah. Krščansko izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Halozah priredi nedeljo, dne 25. aprila, popoldne po večernicah v gostilni Reicher igro "Letovišče" s petjem.

Šostanj. V nedeljo, dne 18. aprila, popoldne po večernicah, priredi v hotelu Union Katoliško izobraževalno društvo fantovsko igro v petih dejanjih: "Mlini pod zemljo, ali: Zadnje ure poganstva v Rimu." Pridite gledat!

Ladkovavas pri Sv. Pavlu pri Preboldu. Prostovoljno gasilno društvo Ladkovavas sklicuje za nedeljo, dne 18. aprila, ob treh popoldne svoj redni občni zbor v prostorih načelnika g. Čilenška v Ladkovavasi pri Sv. Pavlu pri Preboldu. — Natčelstvo.

Občni zbori hranilnic in posojilnic.

Hoče. Kmetijska hranilnica in posojilnica v Hočah ima dne 25. aprila 1920, ob pol 9. uri popoldne v prostorih g. Novaka svoj 10. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Ako bi ne bil ta občni zbor sklepčen, se vrši ob 9. uri na istem prostoru drug občni zbor, ki bo sklepal ne glede na število udeležencev. K obilni udeležbi vabi — odbor. 362

Fram. Vabilo k 28. rednemu letnemu občnemu zboru Posojilnice v Framu, r. z. z n. z., kateri se vrši dne 22. aprila 1920, ob 4. uri popoldne, v posojilniški pisarni s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1919. 3. Razdelitev čistega dobička. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. — Ravnateljstvo. 364

Ziče. Hranilnica in posojilnica v Zičah, r. z. z n. z., ima svoj redni občni zbor dne 2. maja t. l., ob treh popoldne v društveni sobi s sledečim vspešnim redom: 1. Citanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Citanje zadnjih dveh revizijskih poročil. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1919. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bi bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov. 365

Mala naznanila.

Razna:

Otvoril

sem sedlarske in ličarske obrt; Maribor, Zrinski trg—Kerškova ulica, (na črta gosp. Novakowsky) 349 Antea Silenšek.

Majhno stanovanje

obstoječe in sobe, v kateri se tudi lahko kupa, na eno osebo, so išče kje na doželi. Ponašanje na naslov: Neža Viker, Maribor, Gledališka ulica 10. 340

Jurij Juteršnik

sljkar in slikar, Maribor, Brundisova ulica 3, se spriporoča za izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del. 354

500 kron

nagrada dobi on, ki mi zve za žrebico, ki mi je bila v noči od 2. na 3. aprila t. l. odgnana z vprego vred ter me o tem pismeno ali ustmeno obvesti. — Žrebica je bila stara 22 mesecev, rdeče barve, na glavi ima male bele lise, na zadnji desni nogi beli „ščel“. Visoka je čez 14 postvi in lične, v zadnjem delu pobito postavno. Martin Jan, Ptujška gora. 360

Kupi sei

Stare cape in cunje
Čebelni vosk
Kneper (skipek)
Ovčje volne
Ščetine
Kosti

skupuje po najvišjih dnevnih cenah
Janko Artman, Sv. Jur ob juž. žel.

Najvišje cene za 286

ovčje volne,
oprano in neoprano plača edinele
I. OSWALD, Velikovec,
Koroška.

Kupim

korze kože, Bleiah, Sv. Hlj v Slov. goricah. 356

Proda sei

Prodam enonadstropno hišo z velikim dvoriščem in velikim vrtom (14 strank) na prometni Tržaški cesti v Mariboru. 288

Miši,
podgane,
stenice,
ščurki,

ta vsa golazen mora poginiti, ako uporabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti pelokom mišim K 8, za podgane in miši K 8; za ščurke K 10; tinktura na stenice K 7; uničevalce moljev K 6; prašek proti mršcem K 6; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5 in K 10; mazilo za uši pri živini K 5 in K 10; prašek za uši v obleki in perilu K 6; tinktura proti mršcem na sadju in zelenjavi (uničev, rastlin) K 6. Prašek proti mravljam K 6. — Pošilja po povzetju

M. Jünker, Petrinjska ul. 3., Zagreb 19.

Trgovo. pri vsakem odjemu popust.

Lepo posestvo

4 orale zemlje, hiša s 4 sobami, klet, kravji hlev, nova preša za sadje, 1 in pol orala vinograda, velik sadonoznik in njiva, 1 uro od Maribora, cena 180.000 kron. WELT, Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brozje št. 42. 343

Mal družinski dom,

snazna hišica z 2 sobama, 1 kuhinja, klet, studenec, svinjski hlev itd. vrt za zelenjavo in okrog 1 oral zemlje pri hiši, pol ure od mesta, na glavni cesti, ravna lega, se takoj proda. F. Podlipnik, Maribor—Tuzno 37. 347

Koncert harmoniko, akromatično, dobro ohranjeno proda Marija Marc, Coriak, pošta Sv. Hlj v Slov. goricah. 345

Na prodaj

mlinski kamni za žrnje, dalje lepi brusni in kosni kamni, cena po dogovoru. Jožef Planina, Rogatec. 330

Rogaška Slatina
KRALJEVI VRELEC

se dobi na debelo v celih zabojih ali pa na drobno v steklenicah pri

Franju Novak, trgovcu v PODOVI pošta Rače.

Hišna zaloga za celo Dravsko polje. 321

Štiri koze so na prodaj ali se pa za svinje zamenjajo. Koroška ulica 126, Maribor. 346

Na prodaj:

3 vozovi, 3 brane in 3 plugi dne 16. in 17. aprila 1920. Maribor, Tržaška cesta št. 11, Frane Krepek. 361

Vinogradniki pozor!!
Na suho oopljenih trt je še v zalogi 2000 kom. in sicer najbolj redovite vrste. In še tudi nekaj vkoreninjene belešmarice neopljen. Kder še toraj kaj potrebuje, naj se takoj oglasi pri Francu Slednjak, trmar, Sv. Lovrene v Slov. gor., pošta Jaršinci pri Ptaju. 350

Službe:

Učenec iz dobre hiše, poštem, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v Dobavi pri Brozicah ob Svi A Krošelj, naslednik. 293

Soreime se h konjem dober zanesljiv kipec, nomakega in slovenskega jezika vešč, ki razumi vsa poljska dela, plaša po dogovoru. — Kje pove Franc Stamborger v Šmarju pri Jelšah. 335

Iščem služkinjo,

ki je vešč v navadni kuhinji in likanju. Plaša dobra, nastop takoj. Ponašanje z zahtevno plačila in priloženimi spričevali na dr. Lavriča, zdravnika v Rogaški Slatini. 343

Učenca

za trgovino z mešanim blagom, slovensčino in nemščino vešč, se takoj sprejme. Ponašanje na P. Minarik, trgovec, Vahrad ob Dravi. 341.

Sobarica

zanesljiva, čednega obnašanja, se sprejme v stalno službo pri sprim. dr. Matko, Maribor, Slovenska ulica 4. 360

Gospodična

išče službo kot natakarica v gostilni ali restavraciji. Naslov: Natakarica Dobra pri Celju. 352

Spretna gospodična

zrednjah let z letnimi spričevali želi priti v kako knjižnico. Ponašanje na Marijo Vučk, Orašje št. 1 pri Ptaju. 355

Samostalen izkuš. nadmašiniš ozir. obratevodja išče stalno mesto. Naslov pove tajništvo Kmetijske Zveze v Mariboru.

Šola prosta deklica pridna, se sprejme. M. Mandl, Gornje Radvanje 46 pri Mariboru. 357

Agitirajte za Slovenski Gospodar.

IVAN KRAVOS MARIBOR

Cene zmerne!

Sedlarska delavnica:

Koroška cesta 17.

Opreme za težke in lahke vožnje, kator tudi različno postrobošine za konje. Orientniki, biži in nagobdniki za pas. Petni koši, terčice, čenarice, tobačnice, nahrbtniki itd. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila. Postroba točna in solidna. 280

Trgovina in zaloga:

Cankarjeva ul. 1.

POHISTVO

iz trdega in mehkega lesa ima vedno v bogati zalogi trdka:

Združene tovarne in delavnice pohištva v Mariboru
Grajski trg 3. 372 Sprejme naročila za vse misarske oddelke.

Okrožni zdravnik

Dr. Kamilo Morocutti

bivši večletni sekundarni zdravnik na kliniki za notranje bolezni, na ženski kliniki in na kirurški kliniki v Gradcu.

Ordinira v št. v Ilju v Slov. gor. vsaki dan od 8.—12. ure dopoldne. 397

Ponujamo za točno razpošiljanje samo v celih vagonih

93/99 % izvira ameriško najboljšo lakovost
modro galice (sivi kamen)
128/130 % izvira ameriški in angleški 224
jedni natron (lužni kamen)
99/100 % sieljiako

Žveplo — žveplani prah — žveplene palčice
nadalje: kolomaze, kolofonij, galna, boraks 50%, ocatna kislina, parafin, angleško in italijansko jedernato milo kakor količne predmete ter sirovine vsake vrste izključno iz prekmorskih prvih rok.

„ORIENT“ kombinirana industrijska in trgovaška delniška družba.
CENTRALA: DUNAJ I., Fleischmarkt 1.
Bejojavi: Orindast⁴ Dunaj. Lastne podružnice: TRST—GENOVA—BEROLIN—BUDIMPEŠTA.

Prot:

Sladkorni bolezn, bolezn jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamnu, hemoroidom in bolezn mehurja, putiki in debelosti.

je najboljšje sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmodernejšje zdravilišče v Jugoslaviji. — Hydroterapija, elektroterapija, :: inhalatorij, gimnastika in zdravljenje ::

kopelji z ogljikovo kislino

solne, smrečne, parne, žračne, solne kopelji in kopelji z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med istimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je skrbjeno, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.)

Sezija od 1. maja do 15. oktobra.
Ravnateljstvo.

ČASTNA IZJAVA.

Podpisani Janes ŠMID iz št. Petra na Medvedjem selu, prekličem neresnično vest, ki sem jo razširjal o tukajšnjem nadzvitelju, gosp. Francetu KORBAR, prosim imenovanega gosp. odpuščanja ter se mu zahvaljujem, da je ustavil kazensko postopanje napram meni.

V št. Petra na Medvedjem selu, 8. sučca 1920. 344

IVAN ŠMID.

Zopet

108

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrtka R. Stermecki v Celju in sicer volne, čerjra, tkanine, stamina, batista za ženske obleke, sukaja kamgarna in klatovine za moške obleke, bologna in pisanega platna za perilo, kleta, cvilna, bobcer, svile in še mnoge raznega drugega blage, katero se prodaje saradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito niskih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka svaje, predpasni-

lev, blaz, kril, ženskih, moških fantovskih oblok po zole nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirki, pristao ročno delo od lastnih čevljarjev. Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo same v I. nakst.

Volekgovina razpošiljanje
R. Stermecki, Celje št. 300, Slov.

Razpis službe.

Pri mestno-občinskem uradu v Slov. Gradcu je razpisana služba redarja. Plača po dogovoru, presto stanovanje, karjava in razsvetljava. Prosileci morajo biti vojaščine prosti, slovensčine v pisavi in govoru zmožni, ter neomadeževanega življenja. 348

Nastop službe s 1. junijem

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice,

F. Z. Z. G. Z.

prodaja: razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špecerije, čevlje, vsaje deske, stavbeni les in poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo ajdo, proso, oves, kože vse kmetske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravice kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni zadruga v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Združne trgovine sov: Gornji Radgoni, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Beltincih, na Cankovi, Križevcih, pri Ljutomeru, Radgoni.

Les

REGOVČ & COMP., LJUBLIANA,
Kolodvorska ulica šte. 31. 288

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

F. Z. Z. G. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Otroctaje Ubranične vlogo po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji za vkuplžbo, po: rešvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure

AKO
 K **K** mate kaj za
 prodati?
 K **K** hačete kaj
 kupiti?
 O **O** iščete službo?
 Inserirajte v naših listih
 in uspeh je gotov!

Tvrdba
Rudolf Niefergal
 Koroška cesta 1 **Maribor** Koroška cesta 1
 Priporoča vedno bogato izbiro
 manufakturnega in modnega blaga.
 Zmerne cene! Solidna postrežba! Prepričajte se!

Telefon
113

Trgovina

Telefon
113

tiskarne sv. Cirila

v Mariboru
Koroška cesta št. 5

priporoča
 papir in pisma
 za pisarne in trgov-
 ce; ovitni papir, zavit-
 ke, pisarniške in šolske
 potrebščine, rožne vence, po-
 dobice, zvezke itd. Na izbiro ima
 melitvenike v raznih vezavah
 kakor: Bogumila, Rajski glasovi,
 Duhovni zaklad, Marija varhinja
 nedolžnosti, Češčena Marija,
 Sv. Ura, Gospod usliši mojo
 molitev, Sv. Opravilo,
 Na Kalvarijo, Ma-
 rija, Žalostna
 mati itd.

Cene
zmernePostrežba
točna

Oddaja zemlje v najem!

Mariborski 45. pešpolk vzame takoj
 proti dobri najemnici v najem 7-10
 oralov zemlje, nje v okolici Maribora:
Pobrežje, Tezno, Hoče, Radvina in
Brezje. Ponužbe pismeno ali ustmeno na uprav. „Slovenskega
Gospodarja“.

POSOSILNICA V MARIBORU - NARODNI DOM

je zvišala pričeniš: 1. aprilom obrestne
 mere za navadne hranilne vloge na
3 1/2 % odnosno 3 3/4 %
 za hranilne vloge proti trimesečni odpovedi.
 Obrestovanje posojil ostaja dosedanje.

Za ravnateljstvo: **DR. FRANJO ROSINA,**
 predsednik.

225

Tužnim srcem javljamo vsem znancem in prijateljem, da je
 naš preljubljeni, nepozabljeni sin oziroma brat

RUDOLF GAJŠEK

v 24. letu, previden s sv. zakramenti, po daljši mučni bo-
 lezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se je vršil iz hiše žalosti v Loki pri Žusmu v soboto
 dne 10. aprila ob 3. uri popoldan na pokopališče na Žusmu.
 Sv. maša zadušnica se je brala v ponedeljek 12. aprila
 v kapeli v Loki.

Loka pri Žusmu, dne 8. aprila 1920.

Florjan Gajšek, trgovec, župan, veleposelstnik itd., oče,
 Leopoldina Gajšek, mati.

Friderik Gajšek, brat. Milda, Leopoldina, Fanika Gajšek, sestre.

Dr. Ljudevit Jenko
 je otvoril dne 23. marca 1920
 v **PTUJU**, Vseh svetnikov ulica 11
 (v bliž. dr. Gregorčiča)
ZOBOZDRAVNIŠKI in
ZOBOTEHNIŠKI ATELJE

202

Plošče 216

za brušenje žag, prvovrstne
 kakovosti prodaja

FRANC SWATY,
 tovarna za izdelovanje umet-
 nih brusnik kamnov
 Maribor, Bismarkstr. 5.

Repno seme

večje množine, odda Kmetijska
 podružnica, Giskovec pri Ptuj.

Raznašalci za naše liste se sprejmejo
 v Cirilovi tiskarni.

Podpisani bančni zavodi vljudno naznanjajo, da obrestujejo

vloge na knjižice s 3 in 1/2 %

vloge na tekoči račun s 3 %

počenši s 1. aprilom t. l.

Istočasno obveščajo, da so počenši z

12. aprilom 1920

uradne ure za stranke

od 8. do 12. ure dopoldne.

Anglo-avstrijska banka,
 Jadranska banka,

Ljubljanska kreditna banka,
 Mariborska eskomptna banka.